

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції студентів

НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ

Актуальні проблеми законодавства України

14 квітня 2021 року

Біла Церква
2021

УДК 349.41/.42(477+100)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор
Варченко О.М., д-р екон. наук
Новак В.П., д-р біол. наук
Димань Т.М., д-р с.-г. наук
Борщовецька В.Д., канд. пед. наук,
Мельник О.Г., канд. юрид. наук,
Зубченко В.В., канд. екон. наук.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у ххі столітті. Актуальні проблеми законодавства України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студентів, 14 квітня 2021 р. Біла Церква: БНАУ, 2021. 48 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

UDC 368.5(477)

BILOUS O., masters degree student

sashabilous2016@gmail.com

Supervisor – **BORSHCHOVETSKA V.**, Cand. Sc. (Pedagogy)

Bila Tserkva National Agrarian University

AGRICULTURAL INSURANCE OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN UKRAINE

Agar production is a very risky sector of the economy. Agricultural enterprises face risks at almost every stage of their activity. This is especially true in Ukraine, where the successful results of a farmer largely depend on weather conditions. Therefore, such a mechanism of protection of the producer as insurance of products of agricultural enterprises was created.

Key words: legal regulation, insurance contract, insurance problems, agricultural risks.

The main purpose of insurance in the agricultural sector of the economy is to stabilize production by compensating for losses due to adverse events, the occurrence of which cannot be predicted in time and space. The whole set of risks that arise in agriculture can be divided into the following groups: 1. Risks associated with the manifestation of natural, man-made, anthropogenic and radiation hazards that accompany the process of agricultural production 2. Price or market risk over the past fifteen years for domestic farmers it was especially noticeable due to price uncertainty for agricultural products. 3. Institutional risk is associated with changes in economic policy of the state in relation to the agricultural sector. 4. Personal risk is especially relevant for farms. It provides for the occurrence of accidents: illness and disability of farm managers, which may adversely affect the economic activity of the enterprise. [1]

Legal regulation of property insurance of agricultural enterprises is carried out by a number of regulations. First of all, it is the Law of Ukraine "On State Support of Agriculture", which defined the basics of state policy in budget, credit, price, regulatory and other areas of public administration to stimulate agricultural production and agricultural market development, as well as food security. population. It is also the Civil Code of Ukraine, the Constitution of Ukraine. Law of Ukraine "On Insurance"

Legal examination of the provisions of the Central Committee of Ukraine (Article 979), the Law of Ukraine "On Insurance" (paragraph 16 of Article 6, and Part 2 of Article 7) and the relevant provisions of the Law of Ukraine "On State Support of Agriculture in Ukraine" provides grounds to assert that the insurance legal relations of agricultural enterprises have the form of voluntary and arise on the basis of a contract. That is, the contract plays the main legal form of insurance relations of agricultural enterprises.

Insurance contracts are concluded in accordance with the insurance rules developed by each insurance company separately. The insurance contract must contain: the name of the document; name and address of the insurer; last name, first name, patronymic or name of the insured and the insured person, their addresses and dates of birth; last name, first name, patronymic, date of birth or name of the beneficiary and his address; indication of the subject of the insurance contract; the amount of the sum insured under the insurance contract other than the life insurance contract; the amount of the sum insured and (or) the amount of insurance payments under the life insurance contract; list of insured events; amounts of insurance premiums (payments, premiums) and terms of their payment; insurance rate (insurance rate is not determined for insured events for which the sum insured is not set; the term of the contract; the procedure for changing and terminating the contract; the conditions of insurance payment; the reasons for refusal of insurance payment; the rights and obligations of the parties and liability for non-fulfillment or improper fulfillment of the terms of the contract, other conditions by agreement of the parties, signatures of the parties. [2]

Among the problems hindering the development of agricultural insurance in Ukraine are: - low level of insurance culture among agricultural enterprises; - distrust of domestic insurance

companies; - low level of legal support in matters of agricultural insurance; - the absence, along with the establishment of compulsory insurance, the proper influence of the state on the quality of insurance products; - the complexity and opacity of insurance contracts, and accordingly the possibility of their ambiguous interpretation; - a limited list of insurance products that can satisfy different categories of manufacturers; - lack of full-fledged legislative regulation of insurance in agriculture; - low supply of qualified personnel in this field; - poor understanding of risk management mechanisms in agriculture; - Insufficient technical capacity of insurance companies

Among the main problems hindering the development of the insurance market in general and the life insurance market in Ukraine in particular, we can highlight the following:

– imperfection of the legal framework: shortcomings of tax legislation; imperfection of state supervision over insurance activities; imperfect protection of the rights of consumers of insurance services; insufficient regulation of insurance intermediation;

– underdevelopment of the economy as a whole: low level of solvency of the population; rather high inflation rate; lack of attractive investment instruments for insurers; unprofitableness of most enterprises; expansion of "excess" foreign capital into the insurance sector; low level of consumer confidence;

– the reasons behind the shadow economy: fraud of policyholders; fictitious "reinsurance"; legalization of proceeds from crime; problems of the insurance market itself: low level of the national reinsurance market and dependence on world reinsurance leaders; narrow client base of insurers; underdevelopment of long-term insurance, private pension provision; unqualified actuarial calculations and incorrect statistics; imperfection of insurance rules; significant information secrecy of the insurance market; insufficient level of personnel and scientific support. [3]

Thus, given that agriculture is high risk, the use of insurance as a method of reducing future loss of benefits is relevant and timely. For enterprises, insurance should become an effective financial and economic tool to protect the property interests of peasants during the production and processing of agricultural products. Further development of agricultural insurance should be aimed at creating favorable and safe conditions for doing business by all participants in the agricultural market, which involves the distribution of risks between farmers, processors, banks, insurance companies and the state

References

1 Yarmolenko, V.V. (2010). Peculiarities of agricultural risk insurance. For improvement of post-harvest products of fruit and fruit products, 312

2 On Insurance Law of Ukraine of March 7, 1996 № 85/96-BP Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96>

3 Bliskun O.Z. (2017). Current state and prospects of life insurance development in Ukraine. Articles 17-19

УДК: 349.42 (061.1EU)

GARNAGA P., master`s degree student (Law)

pavel.garnaga@gmail.com

Supervisor – **BORSHCHOVETSKA V.**, cand. Sc. (Pedagogy)

Bila Tserkva National Agrarian University

LEGAL ASPECTS OF FARMS STATE SUPPORT UNDER EU LEGISLATION

This article examines the experience of European countries in the field of state support of farms and farmers.

Key words: government support, farm, direct payment scheme, the cross-compliance system.

In the context of European integration and Ukraine's accession to the World organization of trade, one of the primary tasks of the state was the implementation appropriate legal regulations to support the activities of farms and harmonization of legislation in this area with agriculture legislation of the European Union.

In improving agricultural legislation, proper attention should be paid to the analysis of the legislation of the 90s, in particular, Council Regulation (EEC) № 1765/92 of 30 June 1992 establishing support systems for producers of certain crops, which provided for the introduction of compensation payments to farmers in the form of direct payments tied to the production of a particular products or to the number of animals - in the form of "linked" direct payments (coupled direct payments). In addition, to investigate changes in legislation, aimed at raising the importance of environmental standards and development rural areas.

With the adoption of Council Regulation (EC) № 1782/2003 of 29 September 2003, a new type of support, which is not linked to agricultural production, is introduced - the single payment scheme. There is a transition from supporting the production of certain types of agricultural products to direct support for agricultural producers. A crosscompliance system is also being introduced, which consists of mandatory management requirements (statutory management requirements) established by law of European Union, and appropriate agricultural and environmental conditions (GAEC - good agricultural and environmental conditions), which are installed on at the level of the Member States.

Regulation (EU) № 1307/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 laying down rules for direct payments to farmers under joint support schemes agricultural policy, changed the mechanism for providing direct assistance to farmers. Yes, with In 2015, subject to the crosscompliance system, mandatory and voluntary schemes are introduced for farmers payments, as well as a simplified payment scheme (for small farmers).

Moreover, it is assumed that direct payments should not be made to natural or legal persons or groups of natural or legal persons who do not carry out minimal activities, which is determined by each country independently, and which must be implemented owner in an area suitable for cattle grazing or growing cereals.

Also the EU law has quite clear requirements for producers of organic agricultural products, order carrying out activities in this area, and specific measures aimed at its development and support of economic entities that provide the population European countries with such products.

Given the social significance such activities, its role in providing food security of the country as well the level of financial support for EU farms, it is considered necessary to envisage state measures at the legislative level financial support for these activities in Ukraine and provide producers such products (especially farm and personal farms) priority access to it.

References

1. Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91. Available at: <http://eur-lex.europa.eu>.
2. Regulation (EU) No 1305/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 december 2013 on support for rural development by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and repealing Council Regulation (EC) No 1698/2005. URL: <http://eur-lex.europa.eu>.
3. Хрипко С.І., Сиволицька С.І. Правовий механізм забезпечення державної підтримки фермерських господарств України. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2014. № 9 (155). С. 137–144.
4. Курман Т.В. Сталий розвиток сільськогосподарського виробництва: проблеми правового забезпечення: монографія. Харків: Юрайт, 2018. 376 с.

TKACHENKO T. D., masters degree student (Law)

Tatianatkachenko15@gmail.com

Supervisor – **BORSHCHOVETSKA V.**, cand. Sc. (Pedagogy) Associate Professor.

Bila Tserkva National Agrarian University

GLOBAL EXPERIENCE IN COMBATING CORRUPTION IN THE WORLD

This article discusses corruption in the world and the solution of this problem at the legislative level of countries.

Keywords: bribery, corruption, reforms, set of measures, level of corruption, anti-corruption legislation.

In most countries of the world, various public administration reforms are being implemented to create conditions that would prevent corruption. The most successful anti-corruption reforms in the world were implemented in countries such as Singapore, Sweden and the United States [1].

For example, in Sweden, a set of measures to combat corruption was adopted in the 19th century, which makes it possible to consider this country a pioneer. The main emphasis was placed on the formation of moral and ethical attitudes of officials, excluding business practice from the practice of their activities. An independent judiciary was established, the principle of licensing Public Administration, which provides for exclusive rights of the state, was eliminated, and transparency of public administration was initiated [2].

Now, after almost a century of reform, Sweden has a well-deserved reputation as the country with the lowest level of corruption. According to Transparency International, which estimates the level of corruption in 177 countries, the country ranks third in the world, ahead of Denmark and New Zealand.

Singapore is an island nation in Southeast Asia. It is a former colony of the British Empire, which gained its independence in 1959. Without its own natural resources, it was forced to import drinking water, so it is a poor country full of corruption, like many former British colonies. Prime minister Lee Kuan Yew began reorganizing the Anti-Corruption Agency (office), which he subordinated to himself and gave it significant political and functional independence, thus giving it effective powers. At the same time, new, significantly simplified procedures for making public decisions were formulated, salaries of civil servants were increased to the level of top management of private companies, and severe penalties for corruption crimes were introduced. Currently, Singapore ranks fifth in the world, which is the best result among Asian countries [2].

In the United States, Anti-corruption legislation consists of federal and state criminal legislation, is systemic in nature, and is strict. Liability is provided for bribes, abuse of official position, illegal dissemination and use of information. Punishment in the amount of a three-fold bribe, imprisonment for a term of 15 to 20 years or for the same term.

The law limits the ability of officials to receive additional income, as well as gifts and offers, since this is related to their official activities. They are required to report income and provide information about the companies with which they are affiliated and / or their family members. The effect is compounded by the fact that this measure applies equally to officials of all levels, starting with the president, who can only be charged for two reasons, one of which is bribery. The US experience is considered effective, despite the fact that the country ranks 19th in terms of corruption [3].

Combining the accumulated international experience, the UN adopted the Convention Against Corruption of October 31, 2003 in 2003[4]. It describes in detail the actions that are recognized as corrupt, and establishes such measures to combat corruption [5, p. 92]:

- improvement of personnel policy in public authorities;
- implementation of Codes of Conduct for public officials, which provide for the promotion of their incorruptibility, honesty and responsibility;

- improvement of Public Procurement and budget systems;
- formation of state reporting based on the principle of transparency and objectivity;
- improving accounting and auditing standards in the private sector;
- development of civil society institutions.

So, over the past decade, we have witnessed some early signs of progress in the battle against international bribery and corruption – a problem that was previously ignored in the entire history of commerce [6, p.76].

References

1. Akhtyrskaya N. International experience in combating corruption as a vector of formation of the national anti-corruption policy: review of Romanian legislation / N. Akhtyrskaya [electronic resource]. Available at: <http://veche.kiev.ua/journal/4910/>
2. Chemeris I. foreign experience in combating corruption in the public administration system. Strategic priorities. 2009. № 3(12). P. 13-16
3. Romanyuk B. V. world experience in creating and functioning institutions for the prevention and fight against corruption. Fight against organized crime and corruption (theory and practice): Nauk.-prakt. log. 2009. № 21. pp. 9-16.
4. United Nations Convention Against Corruption of October 31, 2003. Available at: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf
5. Petrashko S. Ya. UN Convention Against Corruption: universalization of standards in the field of anti-corruption. Scientific Bulletin of Uzhgorod University: series: Law; in 2 parts. Uzhgorod: Lira Publ., 2011, Iss. 15, Part 2, pp. 90-94.
6. Nezhinskaya I. S. on the role of the UN in the fight against corruption in the context of international law. 2013, No. 9, pp. 72-77.

УДК 340

АНДРУШКО І.О., студентка 3 курсу

irinaandrushko01@gmail.com

Науковий керівник – **МАЛИШКО І.В.**, старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

СПОСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ ТА ЇХ МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ

Розглянуто шляхи оптимізації вирішення спорів щодо захисту прав на землю в Україні, що здійснюються у позасудовому порядку. Встановлено, що така форма захисту прав лише починає розвиватись, тому потребує детального теоретичного аналізу та в подальшому нормативного врегулювання.

Ключові слова. Земельні спори, вирішення спорів, захист прав, позасудовий порядок, mediaція.

Статтею 14 Конституції України встановлено, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону [1].

Земельні спори — це вид правовідносин, пов'язаних із розв'язанням розбіжностей, які впливають з порушення права власності та права користування земельною ділянкою, а також відводом або вилученням землі, що виникають між власниками землі та землекористувачами, іншими особами, органами місцевого самоврядування та центральним органом виконавчої влади що реалізує державну політику у сфері земельних відносин.

Відповідно до ст. 158 Земельного кодексу України земельні спори вирішуються судами, органами місцевого самоврядування та центральним органом виконавчої влади, що

реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Відповідно до ч. 3 ст. 158 Земельного кодексу України органи місцевого самоврядування вирішують земельні спори у межах населених пунктів щодо меж земельних ділянок, що перебувають у власності і користуванні громадян, та додержання громадянами правил добросусідства, а також спори щодо розмежування меж районів у містах [2].

Частина 4 вище зазначеної статті визначає, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин (Держгеокадастр), вирішує земельні спори щодо меж земельних ділянок за межами населених пунктів, розташування обмежень у використанні земель та земельних сервітутів [2].

У разі вирішення земельних спорів органами місцевого самоврядування або органом виконавчої влади з питань земельних ресурсів, будь-яка зі сторін спору у разі незгоди із прийнятим відповідними органами рішенням, має право на його оскарження в судовому порядку [2].

Ряд міжнародних нормативно-правових актів чітко закріплюють право людини на захист, зокрема і у земельній сфері, що здійснюється за допомогою правосуддя [3]. До них можна віднести Загальну декларацію прав людини, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, тощо. В Україні також є значна нормативна база, що регулює питання захисту прав людини у земельних відносинах, зокрема Земельний кодекс, Цивільний кодекс, Цивільний процесуальний кодекс, Господарський кодекс, кодекс адміністративного судочинства тощо [3]. Таким чином не дивлячись на це, на практиці існують проблеми із таким захистом. В Україні найбільш розповсюдженою формою захисту прав у земельній сфері є судовий захист, особи, що потребують захисту порушеного права, частіше всього звертаються до зазначеної інстанції. Дуже важливим на даний час в Україні є вдосконалення механізму вирішення спорів у позасудовому порядку. Така процедура досить поширена у ряді зарубіжних країн. Європейський Союз трактує медіацію як дієвий спосіб врегулювання спорів в суспільствах, де панує європейська культура законотворення. Міжнародні інституції протягом багатьох років цікавляться проблематикою медіації. Вони заохочують країни-члени ЄС у своєму законодавстві враховувати ідеї примирення, медіації, більше уваги приділяти саме інституту примирення в системі правосуддя. У Німеччині медіація гармонійно вбудована в систему правосуддя. Наприклад, посередники працюють прямо при судах, значно знижуючи кількість потенційних судових тяжб [6].

Відповідно, необхідним є активне запровадження процедур медіації при вирішенні земельних спорів. Законодавством деяких країн навіть визначається перелік категорій спорів, для вирішення яких пропонується використання процедури медіації, при цьому у таких випадках звернення до медіації має не добровільний, а обов'язковий характер [3]. Україна з 2012 року намагається впровадити на законодавчому рівні. Вже декілька законопроектів подавалися до розгляду у Верховній раді. Проект Закону «Про медіацію», який прийнято в першому читанні впроваджує в Україні інститут медіації [5].

Особливості вирішення господарськими судами спорів у сфері земельних відносин відображені в Постанові Пленуму Вишого господарського суду України від 17.05.2011 № 6 «Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин» [4].

Отже, потрібно зазначити, що розвиток земельних правовідносин вважається одним із ключових показників економічного розвитку та інвестиційної привабливості будь-якої держави. Тому цілком очікувано, що земельні спори завжди залишаються найбільш актуальною категорією справ, що розглядаються судами, а позитивне вирішення яких має велике значення для ведення бізнесу.

Список літератури

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254-к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL:<https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/276814/print1428306880436825>.
3. Зубрицький О.В. Правове регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні та країнах ЄС: порівняльно-правовий аспект. дис. ... канд. юрид. наук. Київ. 2019.
4. Вирішення земельних спорів у судовому порядку. URL: <http://luhanska.land.gov.ua/iak-vyrishuvaty-mezhovi-zemelni-sporu/>
5. Про медіацію: Закон України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68877
6. Михальський Ю. Інститут медіації в Україні та за кордоном. Юридична газета. № 5 (270). 2011.

UDC 349. 42 (477)

VOITKO V., 5th year student

Supervisor – **BORSHCHOVETSKA V.**, cand. Sc. (Pedagogy) Associate Professor.

Bila Tserkva National Agrarian University

INTERNATIONAL EXPERIENCE IN ATTRACTING INVESTMENT IN THE AGRICULTURAL SECTOR

The article is devoted to the study of investment processes in the agricultural sector given international experience. The author, analyzing the best world practices, suggests their implementation in the domestic economy.

Key words: investor, investments, agrarian sphere, agricultural commodity producer, state regulation.

Since the mid-2000s, corporate investment for agriculture in developing countries has risen sharply, driven by rising commodity prices, the strategic challenges of food-importing countries, and commercial opportunities. The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) emphasizes that the government's political will to encourage investment is an important factor in investors' choice of investment market. It proves that the government is ready for long-term cooperation with investors.

Let's turn first to China, because from developing countries, this is a clear example of a country that has managed to attract foreign investment. Foreign investment in China is one of the most important factors in economic growth, as evidenced by the pace of economic development of China, which is now a world leader in attracting foreign capital. As a result of government policies that have stimulated foreign investment over the past decade, China has received about 25% of total investment in developing countries [5]. Therefore, it is impossible not to pay attention to its investment policy.

Assessing the Chinese government's measures to stimulate investment, we note that the main motivation for investing in the Chinese economy is low production costs, especially labor, which attracts foreign investment and determines the growing demand in the Chinese market, which attracts such investment.

Since 2006, China has been pursuing a new modern policy, the first in the world. Particular emphasis was placed on foreign investment in the production of cheap export goods and processing for investment in the high-income, value-added sector. Unconditional and arbitrary desire to attract foreign investors to local authorities was eliminated, as well as significantly increased environmental requirements for projects carried out by foreign companies [2, p.7].

Today, China is showing great interest in the African agricultural sector due to the huge social impact of the country's food security situation. China's foreign direct investment in the African agricultural sector rose to \$ 30 million from a total of \$ 1.44 billion.

Agriculture continues to be a key pillar of employment in many African countries, which suffer from low productivity and lack of investment. Technical assistance to Africa was provided through the employment of Chinese agricultural specialists who taught the proper production of rice, tea and sugar cane, worked on innovative projects and improved irrigation. This assistance was

provided through grants offered by Beijing. Due to China's rapid economic growth over the past two decades, China has become the world's second largest economy.

In addition to China, examples of successful foreign investment are Japan and South Korea, which in the early stages of their development actively used direct credit programs for priority sectors (including agriculture). Recently, these countries have made significant progress in attracting foreign direct investment. By comparison, the economic development process is less successful in the Philippines, where the financial system is much more liberalized and the level of direct government support for financial resources is very limited.

Attention should be paid to the measures taken by the Japanese government to support the development of the national economy through the free purchase of patents and licenses of the United States and Western Europe, lower world prices for raw materials and fuel. This is an awareness of the potential of the global crisis to strengthen the dynamics of economic development. In the last years of the XX century, Japan has developed and implemented virtually six major projects that stimulate the acceleration of economic development, primarily by increasing investment in the real sector. The basis of these investments were preferential government loans and foreign direct investment.

The Japanese model of investment policy in the agricultural sector is based on a unique partnership of investors in agriculture and the state. At the same time, the state finances private investment projects through the control of the banking system, stimulates and mobilizes investment resources, actively uses the system of soft loans to industrial enterprises in exchange for strict compliance by corporations with their obligations.

Since 1998, South Korea has pursued an aggressive foreign investment policy, one of the goals of which is to "capture" investment in China and other fast-growing countries in Southeast Asia. The result of this policy has been increased productivity and stability of industrial investment. Thus, in 2001-2019, the country received an average of 10 billion US dollars [1, p. 309].

After the Asian financial crisis, Korea introduced a new policy of stimulating foreign direct investment, which provided investors with a wide range of incentives. Such incentives include tax exemptions and reductions, and financial support for work and their education in general, financial support of research projects, exemption of companies from land rent for a certain period or its reduction. These benefits include tax holidays from income tax for a period of 5 years from the date of receipt of income and a further reduction of 50% of income tax for 2 years.

In general, regulatory and economic incentives in the investment policy of Asian countries contribute to raising the level of economic development in depressed regions, multifunctional development of the territory, reconstruction and modernization of major industries that address socio-economic and environmental problems.

The US experience in increasing the competitiveness of the economy and the attractiveness of investment by stimulating innovation and the possibility of their application is noteworthy.

The high level of competitiveness of the US economy is achieved largely due to the fact that stimulating the inflow of investment in research and development of new technologies is one of the key functions of governance at all levels. At the same time, the state pays about half of the costs of innovative research and funds more than half of basic research. The rest of the funding is provided by private companies, universities and foreign investors, whose contribution is also significant [4, p. 278].

This is due to the fact that the development of investment potential of individual states and the country as a whole has always been identified as one of the key activities of government at all levels.

The state, municipalities, and other administrative units in the United States have made extensive use of information and publicity to attract investment through the media, resulting in a phenomenon called "mayoral competition." They provide investors with detailed information on local infrastructure, labor, taxes, real estate prices and more.

State governments inform investors about the cost of land acquisition and construction, transportation services, communications, learning opportunities, environmental activities, market prospects, and provide them with all the information they need to decide to invest in their region.

The United States has largely developed a public-private partnership mechanism that has a positive effect in the form of:

- creation of structural elements of the economy based on the integration of business organizations of the real and financial sectors, on the one hand, and research institutions, on the other;

- pooling the financial resources of the state and private investors and their focus on the development of the innovative component of the territory.

Thus, coordinated policies at all levels of government contribute to a favorable investment climate in the United States. This approach has made this country one of the most attractive investments for different groups of investors.

References

1. Arsakhanova Z.A., Sultanov G.S. (2020). Business Economics. Vol. 2-12, № 2-41. 309 p.
2. Gadzhiev N.G., Gumbatova S.I. (2016). Research of state regulation in the agricultural sector (foreign experience). Scientific observer. No. 5, pp. 6-9.
3. Available at: <http://unctad.org/en/Pages/Statistics.aspx>
4. Sultanov G.S. (2014). Forms of improving the investment climate as the basis for the formation of an effective investment policy/ Economics and Entrepreneurship. No. 12-2 (53-2), pp. 278-280.
5. Wang Guangsheng. Foreign capital in the economy of the PRC. International journal "Problems of theory and practice of management". Available at: <http://www.vasilevaa.narod.ru/ptpu/current/htm/>

УДК 340

АНДРУШКО І.О., студентка 3 курсу

irinaandrushko01@gmail.com

Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті розглянуто питання сучасного стану поширення корупції в Україні, проблеми, які виникають в антикорупційній діяльності. Здійснено комплексний аналіз корупційної злочинності як об'єкта кримінологічної характеристики. Розкрито особливості діяльності правоохоронних органів щодо запобігання цьому явищу.

Ключові слова: корупція, корупційна злочинність, кримінологічна характеристика, запобігання корупційній злочинності, антикорупційна стратегія.

На сучасному етапі розвитку суспільства проблема боротьби з корупцією стала актуальною в нашій державі, та є темою для постійних обговорень, як з боку науковців, та і з боку практиків.

Запобігання корупційній злочинності є комплексним організованим і науково обґрунтованим процесом впливу держави та інших спеціально уповноважених суб'єктів на негативні фактори цього протиправного явища. Попереджувальний зміст такого запобігання зосереджено на нейтралізації причин та умов корупційної злочинності, а також інших криміногенних чинників, що впливають на формування особистості [1, с. 129].

Стратегічним напрямом боротьби з корупцією є запобігання їй. Комплексні запобіжні заходи – це шлях, який може зменшити обсяг корупційних проявів та їх негативний вплив на суспільство. Найбільше шкоди державі завдає корупційна злочинність у правоохоронних органах, адже збитки, яких вона завдає суспільству, неможливо виміряти загальноприйнятою статистикою [5, с. 4].

Корупційні прояви в цій сфері нівелюють довіру до правоохоронних органів і спроможність керівника правоохоронного органу контролювати та спрямовувати діяльність своїх кадрів. Незалежно від того, які корупційні діяння можуть бути поза сферою діяльності органів державної виконавчої влади, певною мірою можна стверджувати, що чистота

діяльності організацій і установ з питань забезпечення законності та правопорядку є винятковою, оскільки саме працівникам цих органів влади доручено захищати безпеку й права всіх громадян. Для забезпечення такого захисту працівникам правоохоронних органів надано спеціальні повноваження і виняткові права: від одержання інформації, зокрема таємної, до застосування сили (згідно із Законом України «Про Національну поліцію» [4]). Однак нині представники сфери організованої злочинності активно шукають корумпованих відповідальних посадових осіб, зокрема серед співробітників правоохоронних, митних, фіскальних, інших контролюючих органів, здатних захистити їхні інтереси щодо функціонування тіньової економіки та відмивання незаконно одержаних коштів, створити для них своєрідний захисний бар'єр [2, с. 70–71].

За даними міжнародної антикорупційної організації «TransparencyInternationalUkraine» індекс України, що до протидії корупції у 2021 році покращився завдяки запускові Вищого антикорупційного суду з відповідною підсудністю і перезапускові Національного агентства з питань запобігання корупції. Саме ці події завершили створення антикорупційної інфраструктури в Україні, що до цього працювала лише частково [3].

Важливою метою державної політики в галузі протидії корупції є створення ефективної системи запобігання і протидії корупції, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків, викриття корупційних діянь, обов'язкової відповідальності винних. Дієва протидія корупції можлива за наявності належного антикорупційного законодавства, ефективного його застосування відповідними органами державної влади та координованості, поінформованості громадськості про здійснення заходів із запобігання та протидії корупції, взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами державної влади у сфері формування та реалізації державної антикорупційної політики, підтримки антикорупційних заходів громадянським суспільством. Отже, ефективність реалізації заходів щодо запобігання корупційній злочинності не може бути досягнуто шляхом поодиноких і несистемних дій на різних рівнях, а потребує довгострокових соціально-економічних, політичних та правових перетворень. Ця діяльність має ґрунтуватися на поєднанні низки запобіжних і репресивних заходів [6].

Список літератури

1. Шевченко О. В. Основні принципи протидії корупції. Вісник Вищої ради юстиції. 2011. № 1 (5). С. 129–133.
2. Ільєнок Т. В. Боротьба з корупцією: міжнародний досвід. Юридична наука. 2013. № 2. С. 71–77.
3. Transparency International: Індекс сприйняття корупції: Україна поліпшилась, але є ризики DeutscheWelle. 2020. URL: <http://www.dw.com/uk/transparency-international>.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.
5. Бусол О.Ю. Протидія корупційній злочинності в Україні у сучасний період: монографія. Київ: Ін Юре, 2014. 4 с.
6. Зубкова Л.А. Сучасний стан і проблеми запобігання корупції в Україні: монографія. Київ, 2017. 42 с.

УДК 349:412

БІЛОУС Р.С., студент 5 курсу

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК СУБ'ЄКТ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ

Правові проблеми вирішення питання статусу територіальних громад як суб'єктів права власності на землю є одними із вирішених в умовах реформи місцевого самоврядування в Україні.

Ключові слова власність на землю територіальних громад, реалізація права власності, органи місцевого самоврядування, суб'єкт права власності на землю.

За українським законодавством земля може перебувати у власності або в користуванні. Користування може бути постійним – для підприємств державної та комунальної власності, або на умовах оренди.

Набуття права на землю громадянами та юридичними особами здійснюється шляхом передачі земельних ділянок у власність або надання їх у користування.

Громадяни та юридичні особи набувають права власності й права користування земельними ділянками із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених Земельним кодексом України.

Земельний кодекс встановив, що право власності та право постійного користування на земельну ділянку виникають після одержання її власником або користувачем документа, що посвідчує це право, та його державної реєстрації. Право на оренду земельної ділянки виникає після укладання договору оренди і його державної реєстрації. При цьому приступати до використання земельної ділянки до встановлення меж у натурі (на місцевості), одержання документа, що посвідчує право на неї, та його державної реєстрації забороняється.

Статтею 79 Земельного кодексу України встановлено, що земельна ділянка - це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами. Право власності на земельну ділянку поширюється в її межах на поверхневий (грунтовий) шар, а також на водні об'єкти, ліси і багаторічні насадження, які на ній знаходяться, якщо інше не встановлено законом та не порушує прав інших осіб.

Право власності на земельну ділянку розповсюджується на простір, що знаходиться над та під поверхнею ділянки на висоту і на глибину, необхідні для зведення житлових, виробничих та інших будівель і споруд.

Конституцією України визначено, що кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону. Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону.

Усі форми права власності в Україні є рівноправними. Суб'єктами права власності на землю визначаються: народ України, громадяни, юридичні особи, територіальні громади, держава [1]. Так, стаття 83 Земельного Кодексу України (далі – ЗКУ) визначає, що право власності на землю територіальних громад, а саме землі, які належать громадам сіл, селищ, міст, є комунальною власністю [2].

Згідно із статтею ст.83 ЗКУ усі землі в межах населених пунктів, крім земельних ділянок приватної та державної власності; земельні ділянки, на яких розташовані будівлі, споруди, інші об'єкти нерухомого майна комунальної власності незалежно від місця їх розташування. Також стаття 80 ЗКУ чітко визначає територіальні громади суб'єктами права власності на землю, які реалізують це право безпосередньо або через органи місцевого самоврядування (далі – ОМС). До цих органів відносяться відповідні місцеві ради: сільські, селищні, міські, районні, обласні ради, які можуть вирішувати питання регулювання земельних відносин виключно на пленарних засіданнях, і саме тому безпосередньо територіальні громади можуть реалізувати право власності на землю шляхом місцевого референдуму або загальних зборів, для вирішення питань місцевого значення [3].

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні», визначає право комунальної власності, як право територіальної громади володіти, доцільно, економно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування [3].

Як зазначає О.В. Глинська, територіальна громада, будучи суб'єктом, що здійснює володіння, користування, розпоряджання власністю відповідної території (муніципальної, комунальної) має можливість самостійно та через органи місцевого самоврядування розпоряджатися матеріально-фінансовими ресурсами, а саме вирішувати юридичну долю землі, використовувати для забудови чи СГ цілей, фактична володіти землею [4].

Підсумовуючи вищевказане можна дійти висновку що територіальні громади є суб'єктами здійснення права комунальної власності на землю. Вони володіють всіма правами власника землі, тому можуть і повинні доцільно, економно, ефективно розпоряджатися своїми правами.

Список літератури

1. Актуальні питання розвитку земельної реформи в Україні / А.С.Даниленко, Ю.Д.Білик, М.Ю. Гарбуз та ін.; За ред. Ю.Д.Білика Київ: Урожай, 2004. 96 с. URL: http://masters.donntu.org/2009/ggeo/yarosh/library/article_2.htm0
2. Земельний кодекс України Кодекс від 20.12.2001 № 2905-III. База даних «законодавство України». ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#top> (дата звернення 05.04.2021).
3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон від 06.10.98. № 163-XIV. База даних «законодавство України» ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top>
4. Глинська О.В. Територіальна громада як суб'єкт права комунальної власності. Форум права. 2012. № 2. С. 120-125. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=FP_index.htm_2012_2_21

УДК 336.027.

БЛОУС О.С., студент 5 курсу

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК О.Г.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СТРАХУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Останнім часом досить активно набуває обертів розвиток державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції оскільки воно має місце при формуванні ціни на продукцію і робить її більш привабливою для покупця. Сьогодні ми розглянемо загальні положення державної підтримки страхування продукції сільськогосподарських підприємств в Україні

Ключові слова: державна підтримка страхування сільськогосподарської продукції, сутність державної підтримки

Сільське господарство є найбільш ризикованою галуззю суспільного виробництва, оскільки відтворювальний процес пов'язаний з природно-кліматичними та біологічними чинниками. Одним з найгостріших питань в аграрному секторі економіки є захист земель сільськогосподарського призначення, за допомогою якого певною мірою можна стабілізувати розвиток аграрних господарств та економіки держави в цілому. Ступінь участі держави в стабілізації стану агроформувань та методичні підходи до вирішення цієї проблеми мають свою специфіку в кожній розвиненій країні [1].

Сьогодні страхування сільськогосподарських ризиків в Україні є необхідним атрибутом цивілізованої, сучасної та ефективної системи управління, а також потребує державної підтримки та регулювання. [4].

Відносини у сфері страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою регулюються Конституцією України, Цивільним кодексом України, Законом України "Про страхування", законом про Державний бюджет України на відповідний рік, цим та іншими законами України і нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до них. [3].

Державна підтримка страхування є складовою частиною фінансової політики розвитку аграрного сектору економіки України і здійснюється шляхом субсидування частини страхових платежів. Цей вид державної фінансової підтримки сьогодні має велике значення, оскільки забезпечує реалізацію одного з найризикованіших видів страхування – страхування сільськогосподарської продукції Відшкодування частини страхових платежів з боку держави

зміцнює фінансовий стан страхувальників і створює сприятливі умови діяльності для страховиків [2].

Сутність державної підтримки страхування сільськогосподарської продукції полягає у наданні з державного бюджету сільськогосподарським товаровиробникам грошових коштів у вигляді субсидій на відшкодування частини страхового платежу (страхової премії), фактично сплаченого ними за договорами страхування сільськогосподарської продукції, в порядку, встановленому законом «Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою». Перелік сільськогосподарських страхових ризиків, а також об'єктів страхування, частина страхових платежів (страхових премій), яка субсидується з державного бюджету, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну аграрну політику, з урахуванням вимог закону [3].

Страхування сільськогосподарських культур з державною підтримкою може здійснюватися на весь період вирощування, на період перезимівлі, на весняно-літній період у разі: вимерзання, випрівання, випирання, льодової кірки; заморозків у повітрі в період формування репродуктивних органів озимої пшениці; граду, удару блискавки; землетрусу; лавини, земельного зсуву, земельного або земельно-водного селю; сильного вітру, пилової бурі, шквалу, смерчу, суховію, видування; сильного дощу, тривалих дощів, повені, паводка, вимокання; посухи у весняно-літній період; зимової посухи; пожежі; епіфітотії; осередку масового розмноження шкідливого організму; спалаху масового розмноження шкідника рослин; вторинних хвороб рослин; зневоднення на землях, які підлягають примусовому зрошенню або заводненню, ґрунтової кірки, випадіння рослин; протиправних дій третіх осіб стосовно сільськогосподарських культур. [5]

Державну підтримку страхування продукції отримують сільськогосподарські підприємства, які виробляють сільськогосподарську рослинницьку продукцію в Україні; уклали зі страховиком стандартну угоду страхування сільськогосподарських рослинницьких товарів з державною підтримкою від виробничих ризиків сільськогосподарського походження; сплатили страховикам страхові платежі за угодами страхування в розмірах, що розраховані з огляду на стандартні страхові послуги; не є на етапі ліквідації і щодо яких не має порушеної справи про банкрутство; не мають прострочену понад шести місяців заборгованість перед Пенсійним фондом України і державним чи місцевим бюджетом[2].

Список літератури

1. Туманова О. А. Особливості державного регулювання страхування сільськогосподарських ризиків в Україні. Агросвіт, 2010. № 7. С. 14-17.
2. Галайко А.М. Державна підтримка страхування продукції сільськогосподарських підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2018. № 18. С. 85-88.
3. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою: Закон України від 09 лютого 2012 р. № 4391-17. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4391-17>
4. Руснак, А., Петренко, В., & Карнаушенко, А. Страхування ризиків сільськогосподарських підприємств в Україні, 2018. С. 6-7.
5. Про затвердження Порядку та умов надання сільськогосподарським товаровиробникам державної підтримки у страхуванні сільськогосподарських культур шляхом здешевлення страхових платежів (премій) і переліку сільськогосподарських культур та видів страхових ризиків (продуктів), на які у 2012 році надається компенсація вартості страхових платежів (премій): Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2012 року № 813. Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/813-2012>

ГАРНАГА П.Є., студент 5 курсу
Науковий керівник – ПАХОМОВА А.О., канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Тенденції розвитку органічного виробництва актуальні в даний час в багатьох країнах світу в зв'язку з тим, що органічна продукція стає затребуваною у багатьох верств населення з різних об'єктивних причин.

Ключові слова: регулювання АПК, органічне сільськогосподарське виробництво, сільське господарство, органічна продукція, Спільна аграрна політика.

Один із сучасних світових трендів - органічне сільське господарство розвивається у всьому світі. За останні 17 років його площі збільшилися більш, ніж в 4 рази, сертифіковано понад 2,4 млн органічних виробників, понад три чверті з яких знаходяться в країнах, що розвиваються Азії, Африки та Латинської Америки. В даний час під органічним виробництвом задіяно 1,1% світової площі сільськогосподарських земель. В цілому в світі під органічне сільське господарство відведені чималі площі, зокрема, в Північній Америці - 3,0 млн га, Латинській Америці - 6,6 млн га, Європі - 11,5 млн га, Азії - 3,4 млн га, Африці 1,2 млн га, Австралії і Океанії - 17,3 млн га.

Ключову роль у розвитку органічної їжі і землеробства зіграла Європа. Підтримка органічного сектора почала з'являтися на початку 1980-х в ряді європейських країн, а до 1990-х років поширилася по всій Європі. Нещодавно оголошені дані показують це явне розвиток. З 2005 р територія органічних земель майже подвоїлася - з 6,8 млн га в 2005 до 11,3 млн га в 2015 р У той же період, кількість виробників зросла з 187,780 до 334,870. Це супроводжувалося бурхливим зростанням ринку органічних продуктів. Сьогодні загальна вартість органічного роздрібного ринку ЄС становить 24 млрд €. Для порівняння: в 2005 році - 11,1 млрд €, зростання в 2,2 рази. Разом з ринком розвиваються і заходи підтримки: від загальних платежів до підтримки досліджень та інновацій, політики просування і громадських закупівель[1].

До 2030 р в Європі, відповідно до пріоритетів Спільної аграрної політики (САП), 50% земель сільськогосподарського призначення має управлятися відповідно до органічними принципами здоров'я, екології, справедливості.

Як відомо, в 2013 р основні цілі САП були переглянуті відповідно до глобальними викликами ХХІ ст. і стали ще більш тісно пов'язані з необхідністю довгострокового та гарантованого забезпечення продовольчої безпеки, вирішенням проблем в області здоров'я населення планети, а, отже, з екологізації сільського господарства. Цей принцип зафіксований в Паризької декларації щодо єдиної аграрної і продовольчої політики ЄС (2009 г.), де стверджується, що в умовах кліматичних змін, глобальної політичної та продовольчої нестабільності, коливань цін на світових ринках і загострення проблем зі здоров'ям населення планети тільки амбітна і всеохоплююча континентальна політика може зберегти продовольчу незалежність Європи [2].

У бюджеті нової аграрної політики ЄС на 2014-2020 рр., Яка в загальному складі 386,9 млрд євро, передбачаються наступні статті:

- по розділу 1 (прямі виплати та маркетингові витрати) 281,8 млрд євро, це більше 75%.

- у розділі 2 (розвиток сільських територій) - 89,9 млрд євро або 24%.

Основним документом, який регулює державну підтримку сільського господарства країн ЄС є Постанова Євросоюзу № 1698/2005, і тільки потім діють національні закони, програми та інші нормативно-правові документи.

Загальна сума, виділена на реалізацію САП на 2014-2020 рр., Складає 37,8% від повного бюджету ЄС в цей період.

Відносно прямих субсидій з 2014 р намічено зміна моделі підтримки фермерів, прив'язували її розмір до площі використовуваних ними сільськогосподарських земель з урахуванням виробництва як сільгосппродукції, так і «суспільних благ» (екологічних, ландшафтних і інших суспільно корисних ефектів). Верхня межа прямих субсидій становить 300 тис. Євро на одне господарство або сільгоспприємство.

Нарешті, велику увагу в новій аграрній політики приділяється екологізації і обов'язкової боротьбі всіх держав-членів з кліматичними змінами. Бюджетом на 2014-2020 рр. передбачається виділення понад 100 млрд євро на допомогу фермерським господарствам по реалізації даного напрямку. Пропонується виключити генетично модифіковані культури, монокультури і інтенсивне розмноження, скорочувати або виключити зовсім застосування хімічних добрив, зберігати природні ландшафти.

Екологізація в розмірі 30% прямих виплат пов'язана з трьома екологічно чистими напрямками ведення сільського господарства: диверсифікацією культур, підтриманням пасовищ і консервацією 5%, а потім і 7% земель з метою отримання екологічних вигод. Принаймні 30% бюджету програми розвитку сільських регіонів має бути виділено на агроекологічні заходи, підтримку органічного землеробства або проекти, пов'язані з екологічно чистими інвестиціями та інноваціями в даній сфері. Агроекологічні заходи будуть активізовані на додаток до практики озеленення [3, с.96].

При реалізації нової САП в ЄС будуть прагнути до зменшення розмірів сільськогосподарських і агропродовольчих підприємств, а й паралельно заохочувати тих, хто дійсно використовує агроекологічні методи, пропонуючи сприяння у вигляді екологічних послуг (зелене сільське господарство). Важливе місце в новій САП відведено збереженню природного довкілля, природних ландшафтів при веденні господарської діяльності. Передбачається матеріально заохочувати фермерів, які будуть строго дотримуватися цих правил і сприяти «екологізації» сільського господарства.

У 2015 року усіма державами-членами ЄС була реалізована підтримка органічного сільського господарства різних видів землекористування (пасовища, ріллі і зони посадки багаторічних культур), а також різних видів сільськогосподарських культур. Варто відзначити, що субсидії для окремих культур істотно розрізняються між державами-членами. Фінансування площ органічних сільгоспугідь диференціюється по землекористуванню та типу культури. [4, с. 157].

Безумовно, в ЄС розуміють, що одних тільки виплат на розвиток органічних виробництв недостатньо. Відповідно до цього робиться ряд додаткових заходів, які сприяють розвитку органічного сільського господарства. Це: громадська підтримка органічного сільського господарства, формування в суспільстві позитивного ставлення до органіки, стимулювання споживчого попиту на здорові продукти харчування, створення атмосфери довіри і надійності до органічних продуктів харчування, стимулювання досліджень в цій області, отримання освіти тощо.

Список літератури

1. Organic in Europe: prospects and developments. Available at: http://www.ifoam-eu.org/sites/default/files/ifoameu_organic_in_europe_2016.pdf. (дата звернення: 25.03.2021)
2. Willer H. Organic Agriculture Worldwide 2017: Current Statistics / H. Willer, J. Lernoud // Research Institute of Organic Agriculture (FiBL). 2017.
3. Czyżewski, B.; Matuszczak, A.; Miśkiewicz, R. Public goods versus the farm price-cost squeeze: Shaping the sustainability of the EU's common agricultural policy. *Technol. Econ. Dev. Eco.* 2019, 25, 82–102.
4. Agrarian Europe in the XXI century / [Winged E. N. and others]; under the General editorship of E. N. Winged. Federal state institution of science Institute of Europe, Russian Academy of Sciences. M.: OOO Publishing house «letniy sad», 2015. 328 p.

ДІДЕНКО В.А., студент 2 курсу
Науковий керівник – МАКАРЧУК В.В., канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
didenko.valentine.2@gmail.com

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

В тезах проаналізовано психологічні та правові аспекти протидії домашньому насильству.

Ключові слова: протидія домашньому насильству, насильство в сім'ї, жертва насильства, концепція «допомоги для самопомоги».

Створення мирного, безпечного середовища як однієї з умов розвитку демократичних цінностей є орієнтиром для подальшого розвитку держави та суспільства. Насильство в сім'ї відбувається у всіх секторах суспільства, незалежно від релігії, раси, сексуальних вподобань, професійного та освітнього рівня. Особи, які чинять насильство, намагаються одержати владу та контроль над їхніми близькими партнерами. Така їх влада набирає вигляду основної образливої тактики (фізична, сексуальна, вербальна, емоційна), що забезпечує посилення ними контролю над вищезазначеними особами.

Сім'я відіграє керівну роль у становленні людини, як члена суспільства, задовольняючи цілу низку соціальних потреб особистості, серед яких: прагнення моральної підтримки, безпеки, захищеності від зазіхань, емоційного комфорту, визнання та прийняття з боку значущих людей. Відповідно чинником соціального ризику, що призводить до поглиблення соціально-психологічної та моральної роз'єднаності, взаємної недовіри й ворожості щодо інших членів родини, брутальності й жорстокості в спілкуванні з оточенням виступає насильство. На жаль, зараз немає достовірної статистики про факти насильства в сім'ї, оскільки це прихована його форма.

Причинами (чинниками) прояву насильства в сім'ї українські вчені виділяють наступні: психологічні чинники (психічні розлади, високий рівень агресії, власний негативний досвід дитинства, низька самооцінка осіб); соціальні чинники (стереотипність уявлень про ролі в сім'ї та виховання дітей, високий рівень алкоголізації населення, поширення наркоманії); економічні чинники (зниження рівня життя значної частини населення, безробіття, соціально-побутова невлаштованість) [1, с. 71].

Аналізуючи питання насильства в родині, дослідники акцентують увагу на необхідності та ефективності саме міждисциплінарних досліджень. Науковцями-правниками протидія домашньому насильству визначається як: «Система оперативних заходів, що спрямовані на фізичне переривання початого насильства. Заходи припинення застосовуються в критичних ситуаціях, коли життю і здоров'ю жертви насильства в сім'ї загрожує небезпека. Здійснення цих заходів вимагає від представників спеціально уповноважених органів та установ з попередження насильства в сім'ї мати відповідну фізичну і психологічну підготовку та необхідні навички переривання такого насильства (тактика проведення діалогу з кривдником, надання первинної допомоги жертві насильства та ін.)» [2, с. 59].

Згідно Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» запобігання домашньому насильству – це «система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а

також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються». Саме цей Закон України визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства [3].

Методологією в аспекті профілактики домашнього насильства є концепція «допомоги для самопомоги», яка змінює свідомість і поведінки дорослих і дітей. Ця концепція розглядає людину як суб'єкт, а не об'єкт соціальної роботи, що означає формування в неї відповідальності за своє життя, свій вибір, уміння свідомо користуватися своїми правами на основі знання про них. У «допомозі для самопомоги» це означає: виявлення особливостей і проблем молоді, дітей, жінок, кривдників в аспекті запобігання домашньому насильству; формування позитивної мотивації до сприйняття соціальних послуг та стимулювання молоді до засвоєння інформації щодо протидії домашньому насильству; встановлення контакту з молоддю і членами їх сімей і надання їм соціальної допомоги, тобто такого комплексу соціальних послуг, який сприяє не тільки відмові від насильства, але й підвищенню соціального статусу молоді, її особистому розвитку на основі оволодіння знаннями про свої права, навчання вмінню ними користуватися та їх відстоювати, створення умов для їх реалізації, використовуючи при необхідності соціальну опіку і підтримку, соціальний менеджмент; спрямування молоді до самопомоги в напрямку запобігання насильству через надання інформаційних послуг про установи та організації, які вирішують такі проблеми [4, с. 119-120].

Коли діти живуть у сім'ях, де чиниться насильство, у них порушується психіка, і не тільки тоді, коли кривдять їх особисто, а й тоді, коли знущаються з близьких їм людей (найчастіше це їхні матері). Для хлопців-підлітків спостереження за насильством у сім'ї – один із чинників підліткових правопорушень і криміналізації в зрілому віці. За підрахунками, 63% підлітків-правопорушників, засуджених за вбивство, скоїли вбивство тих, хто бив їхніх матерів. Імовірність того, що хлопчики, які стали свідками насильства щодо матерів, у зрілому віці битимуть своїх партнерок, в 11 разів вища порівняно з хлопчиками із сімей, де насильству немає місця; такі діти в 6 разів частіше намагаються вчинити самогубство. Імовірність, що такі діти вживатимуть наркотики і алкоголь або скоять зґвалтування, підвищується на 50%. Насильство щодо їх матерів – одна з причин втечі підлітків із сімей [5].

За даними міжнародних досліджень кількість дітей, які щодня потерпають від насильства в сім'ї, перевищує 10 мільйонів. Щоденно в Україні фіксують близько 348 випадків насильства в сім'ї, а близько 60% жінок страждають від домашнього насильства на постійній основі. Фактично кожна третя жінка в Україні потерпає від домашнього насильства. Чоловіки також стають жертвами домашнього насильства. Утім, у них набагато вищий ризик зазнати насильства з боку незнайомих. Жінки та діти найчастіше стають жертвами насильства з боку тих, кого вони знають. Тому серед жертв домашнього насильства частка жінок непропорційно велика [6].

Отже, насильство в сім'ї може мати різні види і форми, але негативні наслідки насильства в сім'ї для дитини завжди несуть в собі доволі серйозні збитки для неї, що нерідко загрожує її життю чи здоров'ю, честі та гідності, які визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Доцільно в аспекті профілактики домашнього насильства застосовувати концепцію «допомоги для самопомоги», яка змінює свідомість і поведінки дорослих і дітей.

Список літератури

1. Бондаровська В.М., Булах Л. В., Журавель Т.В. Запобігання насильству в сім'ї у діяльності фахівців соціальної сфери: навч.-метод. посіб. Київ : ТОВ Видавничий дім «КАЛИТА», 2014. 282 с.
2. Запорожцев А.В., Лабунь А.В., Заброда Д.Г., Басиста І.В., Дроздова І.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М. Насильство в сім'ї та діяльність органів внутрішніх справ щодо його подолання: навч.-метод. посіб. для курсантів вищих навчальних закладів МВС України. Київ, 2012. 246 с.

3. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
4. Вольнова Л.М. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навч. посіб. Київ, 2012. 275 с.
5. Насильство в сім'ї. Як захистити себе та родину URL: <http://legalspace.org/ua/biblioteka/item/10088-nasylstvo-v-sim-i-yak-zakhystyty-sebe-ta-rodynu>
6. Домашнє насильство – ганебне явище! URL: <http://nar-rda.gov.ua:8080/novini/domashne-nasilstvo-ganebne-yavische/>

УДК 316.485

ДИДЕНКО В.А., студент 2 курсу
didenko.valentine.2@gmail.com

Науковий керівник – **СОКИРИНСЬКА О.А.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет,

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СКЛАДОВА ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ

В тезах розкриваються основні аспекти процесу інформатизації, що веде до створення єдиного інформаційного простору та визначаються основи поняття інформаційної війни як послаблення моральних і матеріальних сил супротивника або конкурента та зміцнення власних.

Ключові слова: інформаційна війна, військовий конфлікт, національна безпека, ідеологічна боротьба, інформаційне суспільство.

Сьогодні інформація відіграє чи не найважливішу роль в житті людей, вона стала невід'ємною частиною нашого життя. Інформація стала у XXI столітті регулятором усіх суспільних, політичних, економічних та соціальних зносин. Процес інформатизації на даному етапі розвивається настільки стрімко, що веде до створення єдиного інформаційного простору. Це, звичайно, є позитивним для людства, адже швидкий обмін економічною, політичною, технічною та ін. інформацією дозволяє людству швидко розвиватися. Однак, створення інформаційного суспільства може привести до виникнення багатьох інформаційних катастроф, руйнування духовності суспільства і приведення до великомасштабних технічних катастроф.

Поняття “інформаційна війна” ввів у науковий обіг американський дослідник М. Маклюен, який проголосив тезу “Істинно тотальна війна – це війна за допомогою інформації” [1].

Мета інформаційної війни – послабити моральні і матеріальні сили супротивника або конкурента та зміцнити власні. Вона передбачає вжиття заходів пропагандистського впливу на свідомість людини в ідеологічній та емоційній сферах. Очевидно, що інформаційна війна – складова частина ідеологічної боротьби. Такі війни не призводять безпосередньо до кровопролиття, руйнувань, при їх веденні немає жертв, ніхто не позбавляється їжі, даху над головою. І це породжує легковажне ставлення до них. Тим часом руйнування, яких завдають інформаційні війни в суспільній психології, психології особи, за масштабами і за значенням цілком співмірні зі збройними війнами, а часом і перевищують їх наслідки [2].

Учені які займалися вивченням інформаційної війни, – Д. Волкогонов, С. Гриняєв, О. Колиновський, А. Крутських, А. Федоров, М. Павлютенкова, В. Петров, І. Рабінович, І. Шаравов, Д. Фельдман та інші. Однак вони досліджували лише окремі аспекти інформаційних війн. Метою тези є обґрунтування теоретичних положень класифікації інформаційних війн, їх хід в Україні та вплив на різні сфери життя та українське суспільство загалом. На сьогодні людство живе в інформаційному суспільстві. Це новий тип суспільства, в якому володіння інформацією (а не матеріальними благами) є рушійною силою його перетворень та розвитку, і де процвітає людська інтелектуальна творчість. Інформаційне суспільство спричинило інформаційні війни.

Проте головним об'єктом ураження залишається людина, прихований вплив на яку здійснюється через її нервову систему та психіку, здебільшого на підсвідомому рівні. Також використовується подвійна психобіологічна суть інформації. Наприклад, “комфортна” на рівні психобіологічного сприйняття інформація може завдати шкоди на психосоціальному рівні чи, навпаки, “цікава” – призвести до неусвідомлюваних психобіологічних негараздів, стимулюючи девіантну поведінку особи та руйнуючи позитивні соціальні тенденції в суспільстві.

Цілеспрямований інформаційний вплив на населення передбачає пануюче становище суб'єкта інформаційної війни у всіх сферах життєдіяльності іншої держави: економічній, політичній, психологічній, релігійній, науково-технічній, мистецькій, а також міжнародних і міжнародних зв'язків. Зростання ефективності заходів безпосереднього підриву, зокрема інформаційної війни, досягається шляхом встановлення контролю над інформаційним простором іноземної країни, точності та цілеспрямованості таких акцій із урахуванням необхідного обсягу та рівня достовірної інформації, що доводиться, ступенем диференціації населення за системами матеріальних і духовних цінностей, здатності адекватно сприймати відомості та реагувати на них, а також політичної, економічної, етнорелігійної та іншої ситуації в державі й регіоні [3].

Інформаційна боротьба другого покоління передбачає: – створення системи бездуховності й аморальності, негативного відношення до культурної спадщини противника; – маніпулювання суспільною свідомістю соціальних груп населення країни з метою створення політичної напруженості та хаосу; – дестабілізація політичних відносин між партіями, об'єднаннями й рухами з метою провокації конфліктів, розпалювання недовіри, підозрливості, загострення політичної боротьби, провокування репресій проти опозиції і навіть громадянської війни; – зниження рівня інформаційного забезпечення органів влади й управління, інспірація помилкових управлінських рішень; – дезінформація населення про роботу державних органів, підрив їхнього авторитету, дискредитація органів управління; – підрив міжнародного авторитету держави, його співробітництва з іншими країнами; – нанесення збитку життєво важливим інтересам держав у політичній, економічній, оборонній та інших сферах [4].

Види інформаційних війн: – психологічна війна; – кібервійна; – мережева війна; – ідеологічна війна; – радіоелектронна боротьба, яка може проявитися такими способами; – телебачення і радіомовлення можуть бути подавлені; – ресурси телебачення і радіомовлення можуть бути захоплені/підкорені для здійснення дезінформації; – мережі комунікацій можуть бути заблоковані або недоступні; – операції фондової біржі можуть саботуватися електронним втручанням, даючи витік чутливої інформації або поширюючи дезінформацію [5].

Мета такої маніпуляції найчастіше полягає у: – внесенні у суспільну та індивідуальну свідомість ворожих, шкідливих ідей та поглядів; – дезорієнтації та дезінформації мас; – послабленні певних переконань, устроїв; – залякуванні свого народу образом ворога; – залякуванні супротивника своєю могутністю. Нарешті, останнє, але не менш важливе завдання: забезпечення ринку збуту для своєї економіки. У цьому випадку інформаційна війна є складовою частиною конкурентної боротьби.

Зокрема, інформаційну війну, що є інформаційним забезпеченням агресії Російської Федерації проти України, відомий російський політик Б. Немцов охарактеризував як війну нацистського режиму проти демократичної держави. “Виграти війну можуть нацисти із Геббельсом на чолі. Те, що Україна програла війну, – це факт. Але те, що ви не повинні з цього приводу дуже переживати, – це теж факт. Ви ж не нацистська держава”, – наголосив російський опозиціонер [6].

Зрештою, інформаційну війну проти України Росія вела протягом всієї її незалежності. А за свої поразки намагається звинуватити когось. На сьогодні Росія веде фактично відкриту війну проти нової влади України. Вже захоплені Крим і частини Донецької й Луганської областей, організуються провокації. Російські медіа почали

інформаційну кампанію проти Майдану наприкінці 2013 р., і зараз це перетворилося на масштабну війну [7].

Із введенням російських військ на територію Криму РФ розгорнула інформаційну війну проти України – журналісти перекручують реальні факти та видають брехню за правду. Наразі російські медіа всіма можливими засобами намагалися пояснити вторгнення Росії на територію України і вдавалися до перекручування фактів та відвертої брехні. Журналісти Росії намагалися запевнити своїх глядачів, що в Україні процвітали “Хаос та безладдя”, а війська РФ на території автономії сприяли збереженню стабільності та захищали російськомовне населення від третьої сили, яку сам президент РФ В. Путін назвав “коричневою чумою”. Російські телеканали ілюстрували ситуацію, що склалася у Сімферополі, кадрами протистоянь з Євромайданом, оприлюднювали неправдиву інформацію про перехід українських військових на бік Росії та повідомляли про великі черги українських біженців, які стояли біля російського кордону, публікуючи при цьому фото з пропускного пункту “Шегині” з Польщі до України. Російські журналісти відмовляються відповідати на питання, звідки брали таку негативну інформацію щодо України, чи перевіряли її перед розповсюдженням.

Відомий ведучий Д. Кисельов взагалі відмовився спілкуватися з українськими колегами, які намагалися дізнатися у нього правду. Примітно, що нещодавно президент РФ В. Путін нагородив його орденом “За заслуги перед Батьківщиною” [8].

Завдання у будь-якій війні – вижити і перемогти. То що ж робити в умовах війни, яка вже рік триває в Україні? Зла іронія полягає у тому, що російська пропаганда діє за заповітом одного американця. 33 президент США Г. Трумен говорив: “Якщо не можете переконати – збийте з пантелику” [9]. Це відповідь на питання, що, власне, робить Росія на інформаційному фронті. І це пояснення того, чому агресор легко оперує взаємовиключними і завідома до смішного брехливими пасажами – їм потрібно не переконати українців, а заплутати і “залишити осад”. Страх, кров, загибель, втрати, полонені, у них підкріплення, у нас – зрада, у них все під контролем, у нас-хаос і занепад. Моральні і психологічні страждання споживача новин – ось ключові завдання. Виконати його для супротивника – значить деморалізувати українське суспільство. Але не страшно програти битву, страшно здатися внутрішньо. Пропаганда Росії втягує у себе дедалі більше людей. І не треба думати, що йдеться про тих, хто сповідує кремлівську дійсність, ностальгує за радянщиною. У полоні російських інформаційних агентств опинилися ті, хто сповідує її, хто споживає її, хто вірить їй рівно настільки, аби всерйоз сперечатися і контраргументувати.

В умовах інформаційної війни, щоб не сприймати пропаганду ворога, потрібно припинити дивитися відео, відзняте ворогами. Війна на Сході – це не телешоу, це страшний бік нашого спільного життя. Потрібно обмежити споживання новин, адже наші українські новинарські ЗМІ через недосвідченість часто бездумно підхоплюють сенсації та смажені (у прямому значенні) факти, частина з яких – вкиди російської пропаганди. Українським медіа ще тільки доводиться вчитися захисту від ворожого впливу. Треба пам’ятати: ворогам вірити не можна. Тому кожен повинен долучатися до перемоги в міру власних сил. І, вимикаючи телевизор і комп’ютер, треба увімкнути голову [9].

Інформаційна війна путінської Росії проти України призвела до того, що більше половини опитаних росіян готові воювати з українцями. Вірусом ненависті насамперед заражені молоді люди, які ніколи не були в Україні і не мають контактів із її громадянами. Старших людей лякають “бандерівцями-головорізами, які прийшли до влади”. Це результат планомірної тотальної брехні, яка розробляється ідеологами Кремля, транслюється телебаченням” [10].

Щороку Росія витрачає проти України на інформаційну війну до 4 млрд дол. [11]. В. Філіпчук на “круглому столі” на тему “Як виграти інформаційну війну” зазначив, що Росія веде структуровану інформаційну війну, яка є складовою частиною гібридної війни. Проходить інформаційна війна в освіті – це війна за вплив на молоде покоління. Те, що Росія на сьогодні робить в освітньому просторі, достатньо логічно лягає у загальну канву інформаційної агресії проти України. За останній період такі спроби робилися неодноразово.

Наприклад, робилися спроби насадити в Україні спільний, так званий, підручник історії разом із Російською Федерацією. І тільки достатньо нечисельний, але гучний опір експертного середовища, українських істориків і декількох сміливих педагогів, власне, ці плани зірвали. Тому проросійські пропагандисти обмежились нікчемною брошуркою. Так само було протягнуто без громадської експертизи Концепцію літературної освіти, яка чітко була виписана за лекалами “руського міра”. Прямим текстом було написано, що провідною світовою літературою є російська. Всі інші літератури – більш або менш вдалі, залежно від того, настільки вони відповідають “кращим зв’язкам російської літератури”. Відповідно до цієї концепції мали бути переписані всі шкільні програми і підручники. Також є інші приклади інформаційної агресії. Тому в освіті Україна створює ресурс на випередження – додатковий параграф, присвячений Майдану і російськоукраїнській війні, для підручників з історії для учнів випускного класу [12].

Підсумовуючи висловлене, можна стверджувати, що в період інформаційної війни ворог може маніпулювати свідомістю для широкомасштабної експансії і загрожує національній безпеці України. Тому необхідна адекватна інформаційна протидія.

Список літератури

1. Що таке інформаційна війна. URL: my.elvisti.com/sergandr/iv.html.
2. Петрик В. Сутність інформаційної безпеки держави, суспільства та особи. URL: www.justinian.com.ua/article.php.
3. Інформаційна війна. URL: uk.wikipedia.org/wiki/інформаційна_війна.
4. Петрик В. Сутність інформаційно-ї безпеки держави, суспільства та особи...
5. Информационную войну всегда выигрывает нацистский режим. URL: sensor.net.ua/news/282944.
6. Маруненко О. Зовнішні і внутрішні інформаційні війни у медійному просторі України. Освіта регіону. Політологія, психологія, комунікації. Український науковий журнал. 2011. № 4. 92 с.
7. Росіяпроти майдану: історія інформаційної війни. URL: ipress.ua/mainmedia/rosiya_protu_maydanu_istoriya_informatsiynoi_viyuny_58729.html.
8. Росія розгорнула інформаційну війну проти України з брехнею і маніпуляціями. URL: tsn.ua/politika/rosiyarozgornula-informaciynu-viyunu-proti-ukrayuni-z-breheyu-i-manipulyaciami338574.html.
9. Вишняков О. Інформаційна війна з Росією: уроки виживання. [URL: fakty.ictv.ua/index/readblog/id/1713].
10. Штогрін І. Називай агресію “захистом”: принципи інформаційної війни проти Росії. URL: www.radiosvoboda.org/content/article/25293307.html.
11. Інформаційна війна коштує Росії 4\$ мільярди. URL: www.ukrinform.ua/ukr.news/2030605.
12. Полянський П. Освіта як об’єкт інформаційної війни Росії проти України і як ресурс протидії так і війні. URL: maidanua.org/2015/03

УДК 347.95

КИСЛИЦЬКИЙ А.Ю., студент 4 курсу

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ У МАЙНОВИХ СПОРАХ

У публікації основна увага приділяється, особливостям стягнення судового збору, та підставам відхилення позовних заяв, що стосуються питань стягнення судового збору.

Ключові слова: судовий збір, апеляція, касація, господарські суди, судові витрати.

На сьогодні питання процесуальних особливостей сплати судового збору як у справах, що відносять до сфери господарського права, так і в інших галузях права є доволі важливим і

тягне за собою виникнення багатьох правових колізій. Тому у своїх тезах, я перш за все хотів би окреслити, саме особливості його стягнення в господарських справах майнового характеру, оскільки в таких спорах актуальність даного питання є найбільш вираженою.

Для початку слід визначити саме поняття судового збору. Відповідно до Закону України “Про судовий збір” , судовий збір – це збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом. Також даним законом є передбачені випадки стягнення та не стягнення судового збору.

Відповідно до статті 3 Закону України “Про судовий збір” судовий збір стягується:

- За подання до суду позовної заяви та іншої заяви, передбаченої процесуальним законодавством.

- За подання до суду апеляційної і касаційної скарг на судові рішення, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами, заяви про скасування рішення третейського суду, заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду та заяви про перегляд судових рішень Верховним Судом України.

- За видачу судами документів.

- У разі ухвалення судового рішення, передбаченого цим Законом.

Аналізуючи процесуальні особливості стягнення судового збору я в першу чергу керувався Постановою пленуму Вищого господарського суду України “ Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України” та Постановою пленуму Вищого господарського суду України “Про внесення змін і доповнень до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України”. Дана постанова створена для того, щоб забезпечити правильне і однакове застосування законодавства господарськими судами і містить в собі велику кількість розділів, які детально описують процесуальні особливості застосування судового збору. Туди входять:

- 1) Склад судових витрат

- 2) Сплата судового збору

- 3) Відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати і пільги щодо сплати судового збору

- 4) Розподіл судового збору між сторонами

- 5) Повернення сплачених сум судового збору

- 6) Визначення і розподіл інших, крім судового збору, сум судових витрат

Підводячи підсумок, слід зазначити, що питання стягнення судового збору є дуже важливим, адже у разі невірного виконання процедури виникає багато питань, які потребують законодавчого тлумачення. Тому я вважаю, що лише детально вивчивши та проаналізувавши особливості застосування тої чи іншої правової процедури, можна уникнути помилок у майбутньому.

Список літератури

1. Господарський процесуальний кодекс України: Кодекс від 16 серпня 2020 року. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

2. Про судовий збір: Закон України Закон від 27 лютого 2020 року. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text>

3. Про деякі питання практики застосування розділу VI Господарського процесуального кодексу України: Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 14 липня 2016 року. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va007600-13#Text>

4. Про внесення змін і доповнень до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України: Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 14 липня 2016 року База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007600-16#Text>

5. Мороз Я. Законодавчі засади справляння судового збору. Вісник Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/news/id/3205>

6. Гарбар І. Новели судового збору в господарському процесі. Господарський суд волинської області: URL: <https://vl.arbitr.gov.ua/sud5004/pres-centr/publications/816575>

УДК 343.6

КЛИМЕНКО Д.О., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **САМОЙЛОВИЧ А.А.**, старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНОГО ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ.

На протязі останніх десятиріч трансплантологія досягла високих практичних результатів у медичній сфері, у яку залучаються не тільки державні кошти, а також використовуються чималі кошти, які надходять у якості благодійництва. На жаль трансплантологія стала кримінально зацікавленою діяльністю представників злочинного світу та недобросовісних медичних працівників.

Ключові слова. Кримінальна відповідальність, кримінальні правопорушення, медицина, трансплантологія, людські органи.

У 2003 р. Європарламент зазначив, що торгівля органами і тканинами людини набула величезних масштабів, зокрема в таких країнах, як Молдова та Україна. За висновками цієї європейської інституції, Україна посідає друге місце в Європі після Молдови серед «чорних експортерів» людських органів [3]. Відповідно має місце посилення злочинних намірів, про що свідчить статистика кримінальних справ за злочини, передбачені у медичній сфері, а саме трансплантології.

Конституцією України в ч. 1 ст. 3 передбачено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю [1]. А обов'язок держави – гарантувати дотримання цієї норми Конституції України.

В Україні ж у 2017 році було зроблено 127 операцій з пересадки органів, у 2018 – 129, у 2019 (станом на 22 липня) – 38. Серед основних причин такої низької кількості операцій називають, зокрема і нестачу донорських органів [5].

Проблеми кримінальної відповідальності у галузі трансплантології є об'єктом дослідження таких науковців, як Д. О. Алексєєва-Процюк, І. В. Потапенко, Л. В. Дорош, М. І. Мельник, М. І. Хавронюк, О. В. Процюк, О. О. Мислива, Ю. О. Лісіцина та інші.

Науковці відзначають актуальність досліджень цієї галузі медичних знань у сьогоденні, оскільки прийнято чимало Державних програм, законодавчих ініціатив, мета яких використання та застосування умов і порядку трансплантації як спеціального лікувального заходу, забезпечення додержання в Україні прав людини та захист людської гідності коли справа надійшла до використання цієї медичної технології.

В Україні умови та порядок правомірності трансплантації органів або тканин людини зазначені в Законі України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» [6]. Нормами даного закону, зокрема, надане визначення наступних понять: *трансплантація*– спеціальний метод лікування, що полягає в пересадці анатомічного матеріалу людини від донора реципієнту і спрямований на відновлення здоров'я людини; *анатомічні матеріали*– органи (їх частини), тканини, анатомічні утворення, клітини людини або тварини, фетальні матеріали людини; фетальні матеріали людини– анатомічні матеріали мертвого ембріона (плода) людини [6].

Для протидії у боротьбі з кримінальними правопорушеннями, пов'язаними з трансплантологією у національному законодавстві прийнято норму статті 143 Кримінального

кодексу України, згідно з якою кримінальна відповідальність настає за порушення встановленого законом порядку трансплантології анатомічних матеріалів людини [2].

Однак, не зважаючи на це, досі існують прогалини та недоліки положень діючого законодавства України щодо трансплантації, що обумовлене недосконалим державним регулюванням діяльності закладів та наукових установ, пов'язаних з трансплантацією; відсутністю достатньої кількості закладів охорони здоров'я, що можуть забезпечувати надання хворим якісної високотехнологічної медичної допомоги та ін.[7, с. 4].

Детально підходячи до розкриття змісту ст. 143 КК України, необхідно зазначити, що структура цієї статті є нетиповою. У ній передбачено відповідальність за чотири окремих суспільно небезпечних діяння, кожне з яких містить самостійний склад злочину.

Важливо відмітити, що зазначена стаття кримінального кодексу України зазнала змін у грудні 2019 року, вона містить 5 частин, які передбачають окремі злочини, що порушують встановлений законом порядок трансплантації анатомічних матеріалів людини.

1. Порушення встановленого законом порядку застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини, що спричинило істотну шкоду здоров'ю потерпілого (ч. 1 ст. 143 КК України);

2. Вилучення у людини шляхом примушування або обману її анатомічних матеріалів з метою їх трансплантації (ч. 2 ст. 143 КК України);

3. Незаконна торгівля анатомічними матеріалами людини (ч. 4 ст. 143 КК України);

4. Участь у транснаціональних організаціях, які займаються діяльністю, передбаченою частинами другою, третьою чи четвертою ст. 143 (ч. 5 ст. 143 КК України) [2].

Таким чином, розгляд підстав кримінальної відповідальності за ст. 143 Кримінального кодексу України має теоретичне та практичне значення оскільки мова ведеться дотримання конституційного принципу верховенства права та принципу законності, що відображається захисті честі, гідності та поваги як донора так і реципієнта. Дослідження теоретико-правових аспектів питань трансплантології буде сприяти усуненню прогалин у законодавстві, яке регулює дані суспільні відносини, покращенню якості слідчої та судової практики, правильній кваліфікації злочинного діяння пов'язаного з трансплантологією.

Список літератури

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001. № 2341-ІІ. Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Мартиненко Ю. Україна – «чорний експортер» людських органів. [Електронний ресурс]. URL: <http://health.unian.net/186714>
4. Полякова А. Скільки коштує людське тіло. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/04/25/636321/>
5. Попова С. Трансплантація органів: коли повноцінно запрацює в Україні і за чим затримка? URL: https://24tv.ua/health/transplantatsiya_organiv_v_ukrayini_2019_peresadka_organiv_v_ukrayin_n120053
6. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людини: Закон України від 17.05.2018. № 2427-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19#Text>
7. Процюк О.В., Алексеева Д.О. Процюк Кваліфікація порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини: метод. рек. Київ: Нац. акад. внутр. Справ. 2018. 55 с.

ЛЕХКОДЕР М.В., магістр

maksim.lehkoder@gmail.com

Науковий керівник – ЛОМАКІНА І.Ю., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СВІТОВИЙ ДОСВІД ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЇХ В МЕДИЧНИХ ЦІЛЯХ

У статті окресленні проблеми обігу наркотичних речовин рослинного походження в Україні, окреслені проблеми переходу до легального вирощення таких рослин задля використання в медицині. Також враховано іноземний досвід.

Ключові слова: наркотичні речовини, наркотичні рослини, обіг наркотичних рослин, наркотичні речовини в медицині.

У відповідності до Закону України "Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів" (60/95-ВР) та з урахуванням відповідних положень і вимог, що діють у рамках міжнародних конвенцій та протоколів ООН, постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 1999 р. № 786 визначено перелік наркотичних засобів, з обігом яких пов'язана діяльність, що підлягає ліцензуванню. А саме, відповідно до таблиці 1, перелік наркотичних засобів рослинного походження, до яких належать будь-які види конопель (каннабісу) та мак снотворний (опійний, в тому числі олійний та інші, що містять опій). Розповсюдження даних речовин на території України, а також їх вирощення, збереження чи переробка заборонені законодавством України . За порушення цієї заборони передбачена кримінальна відповідальність (ст.310, а також ст.307, ст.309 Кримінального кодексу України). Тобто, за вирощення цих рослин передбачена реальна кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі. Проте, вживання даних речовин не тягне за собою ніяких наслідків, оскільки згідно ст.44 Кодексу України про Адміністративні правопорушення , якщо виникає ситуація, в якій особа виготовила/придбала/зберігає незначну кількість наркотичних речовин без мети збуту (тобто з метою власного використання) , вона не понесе за це кримінальної відповідальності, а лише накладення штрафу, або громадські роботи/адміністративний арешт.

Звідси, на мою думку, виникає певна колізія, оскільки фактично заборонено виробництво таких наркотичних засобів, проте залишено без належної відповідальності ринок споживачів, який породжує попит на таку продукцію. А оскільки попит в колах молодих осіб є досить стабільним, виникає так званий чорний ринок, і підпільні виробники такої продукції.

Тому я вирішив звернутись до іноземних джерел, щоб проаналізувати їх досвід зарубіжних держав і зрозуміти, чи є в них такі ж проблеми.

7 червня 2016р. дві провідні британські громадські організації в області охорони здоров'я - Королівське товариство охорони здоров'я і Рада громадської охорони здоров'я - закликали дозволити зберігання і використання в особистих цілях всіх видів наркотиків. У праці «Новий підхід до наркотиків» обговорюють, що кримінальне переслідування наркозалежних продемонструвало свою неефективність, тому що загроза кримінального переслідування підвищує шанси людей померти і може стати перешкодою для звернення наркозалежних за допомогою. Автори доповіді закликають кардинально змінити підхід до проблеми наркоманії, закликаючи прийняти в Британії португальську систему, по якій людям, спійманим на вживанні наркотиків, пропонують допомогу, а не призначають покарання. За словами президента Королівського товариства охорони здоров'я Ширлі Крамер: «Прийшов час нового підходу, і ми повинні визнати, що вживання наркотиків - проблема охорони здоров'я, а не кримінального права і що ті, хто нелегально вживає

наркотики, потребують лікування і підтримки, а не покарання». Широко поширена думка, що скорочення споживання марихуани в Великобританії, пов'язано не з більш ліберальним законодавством у вживанні наркотиків, а в більшій мірі є результатом інтенсивного освітлення британськими ЗМІ переконливих доказів зв'язку між вживанням марихуани і розвитком психозу.

Також, в ряді держав, таких як Тайланд, Ірландія, США та інші, канабіс легалізовано та продають в аптеках, оскільки попит на нього росте по причині доцільності використання цієї речовини при лікуванні певних захворювань. Легалізація в цих країнах також зменшила статистику злочинності та скоротила витрати на протидію злочинності в цій сфері. Тож багато країн зараз на етапі запровадження такої практики. В тому числі й Україна. Розмови на тему легалізації легких наркотиків (марихуани) в Україні ведуться давно. У червні 2016 року до парламенту надійшов законопроект про легалізацію марихуани в медичних цілях. Він стосувався змін до чинного акту «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» та був зареєстрований під номером 4533.

УДК 340

МАЙСТРЕНКО А.А., студентка 3 курсу

alinkamaystrenko8@gmail.com

Науковий керівник – **СИМАКОВА**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНЦЯ-КОРУПЦІОНЕРА

Тези конференції присвячені дослідженню характерних рис злочинця-корупціонера. Визначено фактори, які впливають на формування корупціонера.

Ключові слова: особа-злочинець, корупція, корупціонер, корупційні діяння, посадові особи, злочинці.

Найважливішою проблемою сьогодення в системі правосуддя є питання корупції. Спостерігаючи статистику зловживання посадових осіб своїм службовим становищем, задля корисних цілей, виникає потреба суспільства в удосконаленні відповідальності таких осіб та сформування характеристики корупціонера задля запобігання виникненню таких випадків. За статистичними показниками корупція в Україні постійно зростає.

Цікавим є те, що протягом 2020 року за ст. 368 КК України (Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди) було засуджено всього 81 службову особу. В той час коли за пропозицію, обіцянку або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК) притягнуті до відповідальності 600 хабародавців [5].

Найдоцільніше, на мою думку, дав визначення особі-злочинця вчений Ю.Ф. Іванов котрий зазначив, що під особою злочинця слід розуміти сукупність соціально значимих характеристик, ознак, зв'язків і відносин, які характеризують людину, винну в порушенні кримінального закону, в поєднанні з іншими (неособистими) умовами та обставинами, що впливають на її злочинну поведінку [1, 85]. Таким чином, можна стверджувати, що на злочинця, в першу чергу, впливає його соціальне положення в соціумі, матеріальне становище, рід занять та виховання особи.

Відповідно до ст.1 Закону України «Про запобігання корупції» корупція-використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [2, ст. 1]. Особами, котрі вчиняють корупційні злочини є держслужбовці, особи, які уповноважені здійснювати функції держави, народні депутати, судді та інші. У зв'язку з тим, що посадові особи мають значно ширші повноваження, чим звичайні

громадяни, вони схильні вчиняти корупційні діяння, адже корумпованою може бути лише та особа, яка має наявні владні повноваження, тобто уповноважена представляти інтереси держави.

Формуючи характеристику злочинця-корупціонера потрібно враховувати низку основних груп ознак:

- 1) соціально-демографічні;
- 2) морально-психологічні;
- 3) кримінально-правові [3, ст. 96-97].

Соціально-демографічна характеристика формує саме стать злочинця, вік, статус в соціумі, належність до певної соціальної групи тощо. Аналізуючи статистику дана категорія злочинів вчиняється у віці 30-50 років[4,ст.437]. Якщо вести мову про стать осіб-корупціонерів, то чоловіки, що зловживають владою, мають значно вищий відсоток, така ситуація виникає через те, що на керівні посади призначалися переважно особи чоловічої статі. Корупційні діяння, як правило, вчиняють громадяни, котрі працюють на керівних посадах, працівники, що наділені владними повноваженнями, на яких покладено контролюючі функції.

Морально-психологічна група ознак злочинця-корупціонера вказує, що впливало на особу, під час здійснення злочину, а це її моральні переконання, формування світогляду, ставлення до себе та оточуючих, роль законодавства в житті, мотиви та цілі вчиненого діяння, потреби особи, стан здоров'я, місце в суспільстві. Проаналізувавши злочинців, відносно цієї групи, можна сказати, що особи-корупціонери легковажно ставляться до наслідків своїх дій, до оточуючих, вони здатні порушувати законодавство, пожертвувати своєю честю і гідністю заради матеріальної вигоди та затвердження свого становища в суспільстві в силу своїх моральних переконань.

Якщо вести мову про кримінально правову групу, то вона характеризується тим, що: а) третина корупційних злочинів вчиняється в групі посадових осіб; б) особи, які вчиняли раніше такі злочини схильні вчиняти їх повторно. Такі фактори значно підвищують інтерес посадових осіб до вчинення корупційних злочинів.

Таким чином, на основі вище викладеного можна сформувати злочинця- корупціонера наступним чином:

По-перше, на особу-злочинця впливає низка факторів, котрі спонукають його до вчинення кримінального правопорушення (соціальне та матеріальне становище, вік, стать, вид діяльності та інше).

По-друге, великий коефіцієнт корупції характерний тим, що посадові особи мають захищеність від закону, вони мають можливість не тільки зловживати ним задля власних потреб, а користуватись недоторканістю, це підвищує інтерес до вчинення злочину.

По-третє, кримінологічна характеристика злочинця виглядає наступним чином: переважну кількість корупціонерів становлять чоловіки 30-50 років, котрі займають керівні посади, не мають судимості, але раніше могли бути підозрюватись у вчиненні такого злочину. Така особа має хороші комунікаційні зв'язки з суспільством, що дозволяє їй відводити від себе підозри завдяки бездоганній репутації. Корупціонери характеризуються особливими уміннями швидко орієнтуватись в ситуаціях, приймати виважені рішення.

По-четверте, злочинці завжди діють з певною корисливою метою, корупціонери не виняток. В даній ситуації йде мова про жагу до незаконного збагачення, підґрунтям якого є нестабільне соціальне становище. Такі особи завжди знають, яким чином можливо ухилитись від відповідальності, це виникає у зв'язку із певними прогалинами у законодавстві.

Сформувавши основні критерії виявлення злочинця-корупціонера можливо запобігати розвитку корупції в Україні шляхом врегулювання відповідальності посадових осіб та формування шляхів боротьби з ними.

Список літератури

1. Іванов Ю.Ф. Кримінологія: навч. посіб. Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2006. 264 с.
2. Про запобігання корупції: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056.
3. Курс кримінології: загальна частина: підручник / О. М. Джужа, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 352 с.
4. Павлов В.Г. Суб'єкт преступления. СПб.: Юридический центр Пресс, 2001. 318с.
5. Електронний ресурс. URL: <https://tyzhden.ua/News/186550>.

УДК 343.915

МЕРЗЛОВ В.С., студент 2 курсу

ihomem50@gmail.com

Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ

У тезах проаналізовано психологічні особливості злочинної поведінки неповнолітніх та підстави скоєння ними злочинів.

Ключові слова: неповнолітні злочинці, злочинна поведінка, причини злочинної поведінки, психологічна структура, усвідомлення вини.

Причинність злочинної поведінки являється досить складним об'єктом для вивчення. Вона може бути ґрунтовно вивчена лише в межах комплексу наук щодо людини й суспільства: це соціології і соціальної психології, загальної психології і психофізіології, а також біології. На соціально-психологічному рівні зазвичай проводять дослідження криміногенних властивостей таких явищ як, приміром, соціальні традиції й настрої, правосвідомість й ціннісні орієнтації та механізмів, тобто громадської думки, міжособистісного спілкування, психологічного впливу тощо.

Також ставиться завдання і на психофізіологічному та біологічному рівнях з метою виявити дію властивостей нервової системи, темпераменту й процесів фізіологічного характеру на злочинну поведінку підлітків. Психологічний аспект визначає взаємозв'язки психічних станів та процесів, психічних ознак із злочинною поведінкою.

Причини злочинної поведінки бажано розглядати у комплексі, враховуючи при цьому й біологічні фактори людини, його індивідуально-психологічну своєрідність, соціально набуті нею якості і зовнішні аспекти, в яких відбувається народження особистості та здійснюється її життєдіяльність. При появі злочинної поведінки потрібно відрізнити різні фактори, що сформулювали розвиток спрямування особистості та її емоційно-вольові регуляційні особливості. Об'єктивними причинами правопорушень є протиріччя в соціальних і економічних відносинах. Суб'єктивними ж причинами злочину можуть виступати соціальні позиції особистості, система цінностей і інтересів, рівень соціалізації і правосвідомості. Спроби наукового тлумачення особи злочинця і злочинної поведінки психологами починають із ХХ ст. Одна з перших концепцій полягає в тому, що злочинець має цілий ряд доволі специфічних негативних рис свого характеру або ж особистості в цілому. Зокрема виділяють у злочинця певні психічні особливості, такі як: відсутність співчуття й заниженість відчуття болю, байдужість до покарання і пихатість, схильність до пияцтва і сексуальна розпущеність тощо [1, с. 15-16].

Когнітивна складова включає в себе: оцінку кримінально-правових наслідків злочинного діяння; усвідомлення своєї ролі або ж ролі інших людей чи обставин у скоєному злочині; оцінку ступеня своєї вини у скоєному злочині. Поведінкова складова відображає: ймовірність скоєння злочину у майбутньому (це із точки зору неповнолітнього); певні дії стосовно скоєного злочину (це бажання зізнатись у скоєному злочині, засудити свої дії перед

іншими засудженими). Емоційна складова містить емоційно-оціночне ставлення до скоєного злочину, його наслідків, потерпілого та вироку суду.[1, с. 20-21].

Дослідження статистики усвідомлення вини в рамках емоційної складової Греси Н. В. показало, що неповнолітнім злочинцям більшою мірою притаманний досить високий рівень переживання вини приблизно 60 %, аніж середній 20 % та низький рівні 17 %. Тобто, переважна більшість неповнолітніх розкаюється у скоєному злочині, та вважає, що заслуговує на покарання, а також співчуває потерпілому й емоційно-позитивно відноситься до вироку суду. Аналіз когнітивної складової усвідомлення вини показує, що більшості неповнолітніх злочинців притаманний низький рівень такого усвідомлення, який становить до 53 %, ніж високий – 28 та середній 20 %. Зазвичай неповнолітніх осіб вважають винними або ж відповідальними за скоєний злочин інших людей, обставини, працівників міліції та не в повному обсязі розуміють результати скоєного ними діяння. У межах поведінкової складової усвідомлення вини проходить на низькому рівні у 45 % неповнолітніх злочинців, а на середньому та високому – у 29 та 27 % відповідно [2, с. 117]. Також психологічна структура усвідомлення вини ідентична структурі вини в юридичному сенсі і може включати наступні складові: когнітивну, поведінкову і емоційну[3, с. 32].

Отже, більшість досліджуваних осіб не готові засудити свої попередні злочинні дії таскоїли б злочин, якби потрапили в аналогічну ситуацію. Відповідно усвідомлення вини неповнолітніми злочинцями передусім відбувається в межах емоційної складової, ніж поведінкової чи когнітивної. Встановлено, що психологічними чинниками усвідомлення вини являються такі аспекти підліткової особистості, як розвинений соціальний та емоційний інтелект, внутрішній контроль, усвідомлення та інші.

Список літератури

1. Александров Д.О. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями : навч. посіб. Київ : КНТ, 2008. 152 с.
2. Греса Н.В., Жданова І.В. Психологічні аспекти попередження злочинності серед неповнолітніх. Психолого-педагогічна складова підготовки працівників системи МВС: матеріали наук.-практ. конф. Харків, 2008. С. 115-121.
3. Фелендюк Н.В. Жданова І.В. Саморегуляція та девіантна поведінка. Формування та розвиток особистості в умовах вищих навчальних закладів МНС України: матер. міжвузівської наук.-практ. конф. Харків, 2003. С. 31-33.

УДК 349.6

МУКОЇДА І.І., магістрантка

Науковий керівник – **ОБЮХ Н.М.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ

Ґрунти є особливо вразливим природним ресурсом, який зазнає впливу зміни клімату та антропогенних чинників. У світлі нових європейських ініціатив екологічні проблеми набувають все більшого значення. Однією з таких гострих проблем постає збереження екологічної цінності ґрунтів від забруднення та деградації. Тому у даній публікації пропонується розглянути основні аспекти Зеленої угоди ЄС, яка ставить за мету досягнення екологічно чистого виробництва та сталого використання природних ресурсів.

Ключові слова: деградація ґрунтів, Європейський Союз, Зелена угода ЄС, зміна клімату, охорона ґрунтів.

Як зазначила новий президент Європейської комісії Урсула фон дер Лейен у своєму баченні зеленої Європи, «зміна клімату, біорізноманіття, продовольча безпека, знеліснення та деградація земель слідує разом. Нам потрібно змінити спосіб виробництва, споживання

й торгівлі. В основі усієї нашої справи повинно лежати збереження та відновлення екосистем» [1].

Ґрунтові ресурси Європи поступово втрачаються і деградуються внаслідок зростання потреб у різних економічних секторах, таких як сільське господарство, домашнє господарство, промисловість і туризм. Це відбувається під впливом неоднорідного розподілу та особливої вразливості ґрунтів у різних регіонах Європи. У Південній Європі, особливо у середземноморському регіоні, – це водна та вітрова ерозія ґрунтів, засолення та деградація ґрунтової флори та фауни через лісові пожежі. У Центральній та Східній Європі – це проблеми забруднення ґрунтів внаслідок урбанізації та індустріалізації [2].

Ґрунти є особливо цінним природним ресурсом, оскільки забезпечують основні потреби людини, пов'язані із харчуванням та здоров'ям. Слід зазначити, що на ґрунти також впливає проблема зміни клімату. Подальша зміна клімату може призвести до посилення деградації ґрунтів. В той же час ґрунти відіграють важливу роль у поглинанні вуглецю через динамічні процеси, які відбуваються всередині. Деградація ґрунтів призводить до зниження цієї здатності, що має несприятливі наслідки для навколишнього середовища.

Останнім часом в ЄС помітно зростає інтерес до проблеми ґрунтів. Це стосується забруднення ґрунтів у сільськогосподарських районах, що призводить до значних економічних втрат серед фермерів. Однак, люди по справжньому недооцінюють наслідки екологічних ризиків, таких як повені, зсуви тощо. Тому важливим питанням є доведення до відома громадськості інформації про екологічні ризики, які зумовлені нераціональним використанням та забрудненням ґрунтів.

У грудні 2019 року було ухвалено нову європейську ініціативу «Зелена угода» (*European Green Deal*) [3]. Це абсолютно нова стратегія економічного зростання Європейського Союзу, яка охоплює цілий ряд ініціатив щодо економічного, соціального та екологічного розвитку. Основною метою Зеленої угоди є перетворення ЄС на справедливе та процвітаюче суспільство із сучасною ресурсоефективною та конкурентоспроможною економікою до 2050 року, де немає викидів парникових газів та за умови, що економічне зростання досягається без використання ресурсів.

Європейська зелена угода не є класичною схемою запуску нової технології, це зміна парадигми економічного розвитку Європейського Союзу, і всі рішення – індустріальні, аграрні, промислові – будуть підпорядковані філософії чистої, зеленої економіки, яка повинна бути безвуглецевою або з мінімальним рівнем викиду CO₂ [4].

Важливим аспектом реалізації плану дій, який закладено в основу Зеленої угоди, є прийняття нових законодавчих актів – директив та регламентів, які регулюють певну сферу відносин, що стосується чистої та зеленої енергетики, сталого виробництва, органічного господарства, охорони біорізноманіття.

Охорона ґрунтів в контексті Зеленої угоди розглядається як невід'ємна складова у плануванні та реалізації заходів у рамках таких європейських програм – стратегія «Від лану до столу», охорони біорізноманіття “Biodiversity Strategy to 2030”, закону про клімат.

Так, згідно стратегії “Farm to Fork Strategy” серйозну проблему становить забруднення ґрунтів через надмірне використання пестицидів у сільському господарстві, тому пропонується на 50% зменшити використання хімічних пестицидів та на 50% зменшити використання небезпечних пестицидів до 2030 року. Стратегія також спрямована на зменшення використання добрив на 20% та зменшити втрати поживних речовин у ґрунтах на 50% до 2030 року.

Ще одним важливим інструментом у сфері охорони ґрунтів є запровадження ініціатив на всій території ЄС в рамках Стратегії з охорони біорізноманіття до 2030 року – *EU Biodiversity Strategy for 2030*. Дана стратегія передбачає, що природа регулює клімат, тому екологічні рішення, такі як охорона та відновлення водно-болотних угідь, торфовищ та прибережних екосистем, а також сталє управління морськими територіями, лісами, луками і сільськогосподарськими землями, будуть мати важливе значення для зменшення викидів та адаптації до змін клімату. В основі прийнятої Стратегії визначено три ключових завдання, а саме: 1) законодавчо забезпечити захист 30% європейського суходолу та 30% площі

морського середовища та інтегрувати екологічні коридори як частину існуючої транснаціональної екологічної мережі; 2) суворо охороняти принаймні третину заповідних територій ЄС, включаючи усі природні й прадавні ліси; 3) ефективно здійснювати управління усіма природно-заповідними територіями, визначаючи чіткі цілі та заходи щодо їх збереження.

Усі вищезазначені екологічні стратегії спрямовані на покращення управління земельними ресурсами та якістю ґрунтів на території ЄС. При цьому основна увага акцентується на вимогах, які стосуються обмеження використання пестицидів та мінеральних добрив, практики ведення органічного землеробства. Охорона ґрунтів має стати пріоритетним завданням насамперед для самих фермерів, які у процесі ведення сільськогосподарської діяльності повинні розробляти та проводити заходи щодо запобігання деградації та ерозії земель. Зелена угода створює сприятливі передумови для екологізації сільськогосподарського виробництва та покращення систем управління щодо охорони ґрунтів.

Список літератури

1. “A Union that strives for more” – Ursula’s agenda for Europe (September 9, 2019) // European Union of Electrical Wholesalers. URL: <https://www.euew.org/post/a-union-that-strives-for-more-ursula-s-agenda-for-europe> (дата звернення: 05.04.2021).
2. Down to earth: Soil degradation and sustainable development in Europe / European Environment Agency. URL: https://www.eea.europa.eu/publications/Environmental_issue_series_16 (дата звернення: 05.04.2021).
3. The European Green Deal: Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions (Brussels, 11.12.2019). URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>
4. Зелена угода Європи, або основи Green Deal: що принесе агросектору України курс на екологічність. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/825-zelena-ugoda-yevropi-abo-osnovi-green-deal-schoprinese-agrosektoru-ukrayini-kurs-na-ekologichnist> (дата звернення: 05.04.2021).

УДК 347.95

ОСПОВ Б.О., студент 4 курсу

Науковий керівник – **НАСТІНА О.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ПІДСТАВ ЗАЛИШЕННЯ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ БЕЗ РОЗГЛЯДУ ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ: НЕДОЛІКИ ОФОРМЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ

У публікації основна увага приділяється недолікам, основним проблемам та порушенням вимог при оформленні процесуальних документів в господарському процесі.

Ключові слова: процесуальні документи, господарський процес, господарські суди, залишення без розгляду.

Дана наукова тема є дуже актуальною з точки зору євроінтеграційних процесів в нашій державі, реформування судової системи та розвитку електронного судочинства в Україні під впливом поліпшення інформаційних технологій та пандемії COVID-19.

Можливість залишити позовну заяву без розгляду регламентується Господарським процесуальним кодексом України та Цивільним процесуальним кодексом України. А саме, ст. 226 Господарським процесуальним кодексом України, визначає вичерпний перелік підстав для залишення позов без розгляду судом. Тотожний перелік зазначений і в ст. 257 Цивільного процесуального кодексу України.

Слід зазначити, що особа, позов якої був залишений без розгляду має право повторно звернутися до суду, після усунення всіх недоліків.

Також, акцентую вашу увагу на двох схожих але не тотожних поняттях: залишення позову без розгляду, яке передбачене вищенаведеною ст. 226 Господарським процесуальним кодексом України та залишенням позовної заяви без розгляду.

Рішення суду про залишення позову або позовної заяви без розгляду – це різні за своєю суттю процесуальні документи, які суд постановляє на різних стадіях судового процесу. На стадії підготовчого судового засідання суд може постановити ухвалу про залишення позовної заяви без розгляду відповідно до ст. 200 Господарського процесуального кодексу України. Таким чином, у підготовчому засіданні суд постановляє ухвалу, де зазначаються певні процесуальні дії які необхідно вчинити до розгляду справи по суті. За результатом розгляду у підготовчому засіданні, суд може винести рішення про залишення позовної заяви без розгляду.

В контексті даної теми слід виділити п.8 ч.1 ст. 226 Господарського процесуального кодексу України, яка вказує на те, що суд залишає позов без розгляду, якщо провадження у справі відкрито за заявою, поданою без додержання вимог, викладених у статтях 162, 164, 172, 173 цього Кодексу, і позивач не усунув цих недоліків у встановлений судом строк¹. Прошу звернути увагу саме на ст. 162 Господарського процесуального кодексу України, яка встановлює певні вимоги до оформлення позовної заяви.

Хотілося б зупинитися на найчастіших недоліках при оформленні позовної заяви, а саме:

1. Дуже часто при несумлінному підході до обрахунку ціни позову виникають невідповідності у фактичних і зазначених у позовній заяві або додатку до неї грошових сумах на що суд часто звертає увагу.

2. Виклад обставин справи є одним з найвідповідальніших етапів оформлення позовної заяви. Головними помилками при викладі обставин є ненадання всієї необхідної інформації, доказів на підтвердження вашої правоти в спорі, не достатнє обґрунтування правової позиції.

3. Використання законодавства та судової практики є невід'ємною складовою позовної заяви. При написанні даного процесуального документа слід правильно оперувати законодавством та/або судовою практикою, для обґрунтування підстав позову. Також, слід зазначити що використання судової практики як національних так і міжнародних інстанцій у деяких випадках не допомагає краще описати підстави позову, а лише додає змістового навантаження.

4. Дуже важливими у господарському процесу є обставини досудового вирішення спору. У позовній заяві необхідно зазначити про результати такого вирішення питання та надати докази, наприклад: лист-претензію, відповідь на лист.

Слід зазначити, що різного роду недоліки при оформленні позовних заяв виникають дуже часто, зокрема, через низький професійний рівень юриста або ж недостатній досвід. Не завжди такі недоліки призводять до порушень вимог і в результаті залишення позовної заяви без розгляду, але можуть вплинути на результат розгляду справи. Правильне оформлення процесуальних документів є дуже важливим етапом при підготовці до судової справи. Лаконічність і правильність викладення змісту в процесуальних документах, відповідність їх вимогам законодавства, надає змогу судам оперативно ознайомлюватися з матеріалами справи та ефективно здійснювати судочинство.

Список літератури

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII. Верховна Рада України.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. Верховна Рада України.
3. Куравльов. А. Наслідки недотримання вимог при поданні позову. Місцеве самоврядування, науковий журнал, 2018/№ 4/1.

ПАРХОМЕНКО С.О., студентка 2 курсу
svitlanaparhomenko221@gmail.com
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК О.Г.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАХОВОЇ МЕДИЦИНИ

У статті окреслені проблеми вибору моделі охорони здоров'я в Україні, що відповідає б наявним сучасним умовам в державі, окреслені проблеми переходу до страхової медицини в нашій державі з урахуванням рівня добробуту населення, і платоспроможності щодо оплати медичних послуг.

Ключові слова: соціальне страхування, добровільне страхування, медичне страхування, страхові ризики, охорона здоров'я.

Одним з найважливіших заходів поліпшення соціального захисту громадян є забезпечення їм можливості отримувати необхідну, своєчасну і якісну медичну допомогу. На нашу думку, саме ефективний розвиток системи страхової медицини сприятиме створенню належної організації охорони здоров'я в державі, це забезпечувало б право кожного громадянина на отримання якісної медичної допомоги. Сучасна та ефективна система страхової медицини вирішила б численні питання гарантуванню доступності медичних послуг для широкого кола людей, а що є не менш важливим - залучення додаткових ресурсів у сферу охорони здоров'я [3, с.118]. А невід'ємним елементом системи страхової медицини є саме медичне страхування що є однією із форм соціального захисту населення щодо охорони здоров'я, яке, в першу чергу, пов'язане з компенсацією витрат громадян на медичне обслуговування.

Медичне страхування вже декілька десятків років відіграє найважливішу роль у соціальному захисті населення у країнах всього світу [2, с.44]. Особливість полягає в тому, що воно завдячує своїй появі специфічним соціальним ризикам, пов'язаним із загрозою втрати здоров'я, що, в свою чергу, є найвищою соціальною цінністю що гарантується Конституцією України [4] і державою в цілому.

Розглянемо світовий досвід розвитку медичного страхування. Так, за джерелом фінансування система охорони здоров'я поділяється на державну, соціальну, тобто змішану та платну [1, с.94].

Державна, чи іншими словами, бюджетна система охорони здоров'я фінансується з державного бюджету з податкових надходжень і забезпечує певний рівень медичної допомоги всім категоріям населення, в першу чергу – не захищеним. Ця система діє в Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Естонській Республіці, Королівстві Данія, Італійській Республіці, Республіці Ірландія. В Україні ж, центральними та місцевими органами влади закріплено функцію управління та планування в державних системах охорони здоров'я.

Що стосується соціальної системи, тобто змішаної, то вона схожа на державну тим, що системи охорони здоров'я також управляються державними органами, але, на відміну від вищезазначеної системи, фінансуються на тристоронньою моделлю, а саме за рахунок внесків працівників, роботодавців та бюджетних коштів. При такій системі, малозабезпечені та соціально незахищені особи не сплачують страхові внески. Прикладом такої системи охорони здоров'я є Республіка Австрія, Королівство Бельгія, Королівство Нідерландів, Федеративна Республіка Німеччина, Японська Держава, Французька Республіка тощо. До особливостей такої системи можна віднести участь населення у витратах, що оплачуються населенням самостійно з певних видів та відповідно до обсягу наданої медичної допомоги.

Представниками третього типу медичного страхування є переважно платні системи охорони здоров'я, що фінансуються за рахунок власних коштів громадян. За нашими

дослідженнями, тільки у Сполучених Штатах Америки відсутня єдина система державного страхування, а медична допомога населенню надається на платній основі.

Але, історично склалось, що жодна з моделей не існує в чистому вигляді. Як правило, системи охорони здоров'я носять змішаний характер, з включенням елементів приватної медицини і пріоритетом того чи іншого способу фінансування. На сьогодні Україна вже робить початкові кроки на шляху до реформування системи охорони здоров'я та впровадження системи страхової медицини. Експерти підкреслюють, що основною причиною успішного впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні є, в першу чергу, стійкі політичні зобов'язання та якісні міжвідомчі відносини між ключовими органами державної влади у сфері охорони здоров'я [5]. Не менш важливим для реформи у цій галузі і запровадження страхової медицини є правильний розподіл відповідальності за її проведення між основними зацікавленими гравцями на рівні держави, місцевою владою, надавачами медичних послуг та, безпосередньо, населенням.

Отже, вибір моделі охорони здоров'я має повністю відповідати наявним сучасним умовам в державі, у зв'язку з чим перехід до страхової медицини необхідно здійснювати із урахуванням і рівня добробуту населення, і платоспроможності щодо оплати медичних послуг при збереженні відповідних соціальних гарантій для малозабезпечених верств населення та багато іншого. При цьому, доцільно враховувати досвід країн Східної та Центральної Європи, які ще не так давно мали подібну до України модель організації та фінансування охорони здоров'я.

Список літератури

1. Бойко О., Хижинська Г. Апробація зарубіжного досвіду активізації медичного страхування в Україні. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 27. С. 93–97.
2. Борисюк О.В. Розвиток медичного страхування в Україні із використанням зарубіжного досвіду. Регіональна економіка та управління №1 (27) лютий 2020 с. 45-49
3. Клімова І.А., Рубцова Н.М. Сутність та необхідність розвитку медичного страхування. Актуальні соціально-економічні проблеми держави і регіонів: збірка матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Т. 2. Секція 2: Проблеми розвитку фінансів та фінансової науки. 2019. 305 с. С. 117-119. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/7626/1/24.pdf>
4. Конституція України. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Коваль, М.О. Сутність медичного страхування та його суспільне призначення. Сучасне українське студентство: проблеми та ціннісні орієнтації. 232 с.

УДК 340

СЕМЕНЮК Ю.С., студентка 3 курсу

yulicka1718@gmail.com

Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Стаття присвячена дослідженню передумов та чинників виникнення корупції в Україні. Визначенню основних рис корупції на сучасному етапі та шляхи її подолання.

Ключові слова: корупція, спеціально уповноважений суб'єкт, антикорупційне законодавство, боротьба з корупцією, відповідальність.

Корупція в Україні на сьогодні є одним з найважливіших та найзагрозливіших явищ в нашій державі. Вона має багато негативних наслідків, що становлять серйозну загрозу інтересам національної безпеки України, демократичному, державному та конституційному ладу. Зокрема, корупція перешкоджає нормальному розвитку та функціонуванню суспільства, знижує рівень життя кожного громадянина, погіршує стан економіки, обмежує

конституційні права та свободи людей, порушуючи принципи верховенства права та законності, а також негативно впливає на політику та політичні процеси, зменшує рівень правопорядку в державі та її роль на міжнародній арені.

Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» корупція – це використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

У Кодексі поведінки посадових осіб щодо підтримання правопорядку корупція була визначена як зловживання службовим становищем для досягнення особистої та групової вигоди, а також незаконне отримання державними службовцями вигоди у зв'язку зі службовим становищем[2, с.125].

За останніми світовими рейтингами наша держава є однією з найбільш корумпованих держав, яка пронизує всі сфери життя суспільства.

Характерною рисою корупції нашої держави є зловживання владою, що призводить до зниження ефективності роботи її органів на всіх рівнях, підкуп та продажність чиновників, порушення поведінки етики посадових осіб. Подяка у вигляді грошей, подарунків, прибутку та різного роду привілеїв впливає на здійснення чи не здійснення корумпованою особою своїх повноважень, на якість надання чи не надання інформації.

Корупція в Україні ускладнена багатьма серйозними економічними проблемами, зокрема фінансовою кризою, безробіттям, зростанням неофіційної роботи, що призводить до виплати заробітної плати у конвертах, а відповідно до несплати податків.Вагомий вплив відіграє призначення на державні посади осіб за критеріями «кумівства», «земляцтва» та «свояцтва», що сприяє їх збагаченню та здобуттю політичних дивідендів.

Також до основних умов, що сприяють поширенню корупційних проявів є війна на Сході України, високий рівень правового нігілізму громадянського суспільства, надмірний вплив великого бізнесу, недосконалість системи судоустрою, нормативної та законодавчої бази.

Тобто, корупція як багатовекторне явище має виразне політичне забарвлення: з одного боку, вона є продуктом діяльності влади, а з другого — безпосередньо впливає на формування та функціонування владних інститутів, значною мірою визначає саму сутність публічної влади [3, с. 67].

Одним із важливих кроків на шляху подолання корупції є вдосконалення антикорупційного законодавства, яке відповідало б міжнародним вимогам та європейським стандартам, забезпечення на належному рівні діяльності та прозорого функціонування спеціально уповноважених суб'єктів у боротьбі з корупцієюта здійснення державної політики, спрямованої на нейтралізацію та усунення чинників, що породжують корупційні діяння та правопорушення.

Для активної та ефективної боротьби з корупцією необхідно залучати громадян, які б здійснювали громадський контроль за прийняттям найважливіших економічних та політичних рішень, взаємодіяли з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підтримували антикорупційні заходи,здійснювали просвітництво з метою підвищення рівня політико-правової культури суспільства.

Окрім того, потрібно забезпечити незалежність судової влади, економічну стабільність, свободу слова, проведення експертних досліджень та обстежень у сфері корупції, своєчасно реагувати на звернення та скарги громадян щодо вчинення корупційних правопорушень, а головне – забезпечити невідворотну кримінальну, адміністративну та юридичну відповідальність за вчинення корупційних правопорушень.

Успіхи в подоланні корупції будуть сприяти подоланню психологічної залежності від етично виправданого до сьогодні соціумом способу вирішення особистих проблем та стануть

запорукою таких змін, які відповідають інтересам більшості, сприяючи підвищенню якості життя людей і дозволяючи їм впевненіше дивитися в майбутнє [4, с.165].

Таким чином, корупція є надзвичайно складним та шкідливим явищем, що підриває законність у політичній системі держави та суспільства. І основним шляхом її подолання є детальне вивчення та виявлення передумов і чинників, створення ефективних заходів викриття та притягнення до відповідальності осіб, що вчинили корупційні діяння, а також створення дієвої системи запобігання і протидії корупції.

Список літератури

1. Про запобігання корупції: Закон України. Відомості Верховної Ради України, 2014, № 49, ст.2056.
2. Международная защита прав и свобод человека: сб. документов. Москва, 1990. 323 с.
3. Мельник М. Політична корупція: сутність, чинники, засоби протидії. Нац. безпека і оборона. 2009. № 7. Т. 111. С. 67-72.
4. Управління суспільним розвитком: словник-довідник / за заг. ред. А. М. Михненка, В. Д. Бакуменка. Київ: НАДУ, 2006. 210 с.

УДК 342

СЕРГЄЄВ О. В., студент 1 курсу
sashasergeev914@gmail.com

Науковий керівник – **БРОВКО Н. І.**, д-р юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІПАТРИЗМУ В УКРАЇНІ

Робота присвячена дослідженню конституційно-правового регулювання біпатризму в Україні як правового становища особи, яка має громадянство декількох країн.

Ключові слова: біпатризм, біпатрид, Конституція України, правове регулювання, громадянство.

На сьогодні, проблема нормативного врегулювання біпатризму в Україні є досить актуальним з огляду на те, що можливість мати подвійне громадянства має як переваги, так і недоліки, зокрема створює загрозу збереження автономності України. Наразі, на розгляді у Верховній Раді України перебуває законопроект щодо запровадження подвійного громадянства в Україні. Таким чином, депутати ініціюють впровадження вказаного правового інституту в Україні. Дане питання є неоднозначним та викликає необхідність аналізу його правового регулювання, тому тематика дослідження біпатризму є актуальною.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей конституційно-правового регулювання біпатризму в Україні, переваги та недоліки вказаного інституту в Україні.

Аналіз статистичних даних показав, що з 2005 року було позбавлено громадянства України 87 376 осіб, причому 67 305 з них були позбавлені українського громадянства через те, що мали намір отримати громадянство в таких країнах як Росія, Німеччина, Польща та інші [1].

Слід зауважити, що подвійне громадянство (біпатризм) має як переваги, так і недоліки. До переваг можна віднести те, що біпатризм дає можливість на свободу переміщення, інвестиційне, альтернативне та підприємницьке спадкування. До негативних наслідків можна віднести, те що біпатризм гальмує процес формування єдності та розвитку нації, усуває стійкість юридичного зв'язку між державою та громадянином.

З впровадженням вказаного інституту постане питання про відбування військового обов'язку біпатридами. Так, відповідно до ст. 65 Конституції України громадянин зобов'язаний захищати Вітчизну. З огляду на це залишається незрозумілим, яку країну має захищати біпатрид. Однак, на наше переконання, питання захисту Вітчизни може бути врегульоване шляхом відмови від призову до армії.

У разі ухвалення Верховною Радою законопроекту щодо біпатризму, громадянин України, який виїхав на постійне місце проживання до іншої країни матиме змогу набути її громадянство залишаючись при цьому громадянином України. Більш того, українці, які є членами української діаспори за кордоном, матимуть можливість отримати українське громадянство. Таким чином, на нашу думку, конституційно-правове закріплення біпатризму в Україні надасть ширші можливості громадянам України у міжнародному просторі та буде сприяти розвитку держави. Проте, необхідно закріпити законодавчі обмеження даного інституту, зокрема заборонити подвійне громадянство особам які виконують функції державного управління, державним службовцям, народним депутатам з огляду на те, що вони є представниками інтересів української держави. Також варто заборонити можливість набуття подвійного громадянства з країнами-агресорами, якою є Російська Федерація.

За умови якщо законопроект буде ухвалений, варто внести зміни до Основного Закону держави, а також до ст. 19 Закону України «Про громадянство України», зазначивши підставами втрати громадянства наступні:

- «добровільне набуття громадянином України громадянства іншої держави, якщо на момент такого набуття він досяг повноліття».
- «добровільний вступ на військову службу іншої держави, яка відповідно до законодавства цієї держави не є військовим обов'язком чи альтернативною (невійськовою) службою»[2].

Варто зазначити, що у 2021 році Радою національної безпеки й оборони України було прийняті заходи щодо протидії загрозам національній безпеці у сфері громадянства [4]. Вважається, що необхідно вживати заходів щодо недопущення втручання біпатридів у внутрішні справи України. У цьому контексті було заборонено особам, які набули подвійне громадянство претендувати на:

- членство у виборчій комісії на загальнодержавних та місцевих виборах;
- членство в політичних партіях;
- виконання функцій держави або місцевого самоврядування;
- оформлення допуску до державної таємниці;
- зайняття керівних посад на об'єктах державної власності [4]

Отже, проаналізувавши інститут біпатризму та його запровадження в Україні вважаємо що його конституційно-правове закріплення має як ряд переваг, так і ряд недоліків, проте відкриває новий спектр можливостей для українців та розвитку української держави.

Список літератури

1. За 11 років громадянства позбавили майже 90 тисяч українців. Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/07/31/7150944/>
2. Про громадянство України: Закон України № 2235-III від 18 січня 2001 року. Відомості Верховної Ради України. 2001, № 13, ст.65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
3. Нагорнова Є.А. Громадянство в Україні: правове регулювання, набуття та припинення URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Nashp_2013_7_9.pdf
4. Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/852021-37085>

УДК: 349.422

СОЛОДКИЙ О.Є., студент 5 курсу

Науковий керівник – **КОВАЛЬЧУКІ.В.**, канд. юрид. наук

kovalchuk.inn@gmail.com

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОЇ СФЕРИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Доповідь присвячено порівняльному аналізу державної підтримки сільського господарства у найкращих світових економіках. Доведено, що відповідно доконсолідаціїуправлінських рішень та заходів

державної підтримки, влада може успішно визначити та значно розширити пріоритетні напрямки розвитку аграрної галузі.

Ключові слова: аграрна сфера, державна підтримка, субсидії, дотації, державна підтримка.

На даний час кожна економічно розвинута держава не може здійснювати реалізовувати процеси управління в аграрній сфері без державної підтримки сільськогосподарського виробництва. Відмінною рисою таких країн є законодавче закріплення процедур державного регулювання, які залежать від рівня переробки продукції сільського господарства, його технологічного розвитку та національних пріоритетів.

Сучасна державна економічна політика в аграрній сфері вимагає трансформації відносин між державним та ринковим регулюванням, прямих та непрямих методів ведення сільського господарства, підтримки на користь сільськогосподарських товаровиробників з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності галузі, розумного використання ресурсів та збалансованої кон'юнктури аграрного ринку [1].

Відносно, а іноді і абсолютне збільшення урядових витрат на фінансування аграрного сектору економіки на даний час визначається підвищенням ефективності аграрної політики, загалом, в умовах битви за світове лідерство з наступним запровадженням санкційних режимів.

Сільське господарство як одна з життєво важливих галузей економіки надзвичайно важлива не лише задля продовольчої безпеки та економічної незалежності держави, а також для досягнення більш високого рівня та якості життя нації (тривалість життя, працездатність населення, здоров'я нації, демографічна ситуація в країні).

У зв'язку з цим особливу увагу слід приділити державній підтримці аграрного сектору економіки в контексті розвитку сучасного світу та економічних умов ринку. Світовий досвід демонструє, що держава повинна брати активну участь у вирішенні таких проблем, як імпортозаміщення, нестабільність внутрішнього та зовнішнього середовища розвитку аграрного сектору, низький рівень інвестиційної активності та високі ризики агробізнесу.

Згідно з дослідженням, у 2018 році державна підтримка агросектору склала у Китаї – 110940 млрд. доларів США, в ЄС – 99887 млрд. дол. США, у США – 85288 млрд. доларів США. [2]

Вивчаючи світовий досвід підтримки сільськогосподарського виробництва, варто проаналізувати країни з високою конкурентоспроможною аграрною галуззю. Наприклад, зменшення частки підтримки аграрних товаровиробників спостерігається в США та ЄС, що обумовлено переходом держав до непрямих методів державного регулювання.

Втім, за період 2018-2020 років, незважаючи на зміну підходів до державного регулювання аграрного сектору Концепція державної підтримки ЄС у вигляді прямих субсидій, включаючи експортні субсидії, домінує в структурі підтримки виробників. Цей показник становить понад 60,0% від загального фінансування, у тому числі 85,0% – підтримка «екологічних фермерів» [1,3].

У Китаї, навпаки, політика цінового захисту аграрних товаровиробників демонструє стабільність та позитивну динаміку завдяки реалізації жорсткої політики протекціонізму, незважаючи на членство країни у СОТ, а також на темпи зростання національної економіки та внутрішнього валового доходу. Загалом державні витрати на підтримку аграрного сектору економіки мають тенденцію до збільшення в абсолютному та відносному вираженні [4].

Зменшення прямих форм підтримки виробників сільськогосподарської продукції в ЄС та США супроводжується збільшенням непрямих форм підтримки, в тому числі через фінансування загальних послуг за допомогою державних трансфертів. Ця форма підтримки включає підтримку фермерів, наприклад, видатки на навчання, контроль якості та безпеки продуктів харчування, поліпшення інфраструктури, маркетинг діяльність, інвестиції у нові дослідження та розробки тощо [5].

Описуючи заходи державної підтримки аграрного сектору ЄС, особливу увагу слід звернути на експортну тенденцію субсидування, дев'ятикратне переважання

підтримки «екологічних фермерів» порівняно з іншими заходами підтримки та значними витратами бюджетних коштів на внутрішню продовольчу допомогу населенню з низьким рівнем доходів – підтримка споживачів продукції агробізнесу [6].

Отже, умови нової світової економічної реальності вказують на те, що ключові методи державного регулювання аграрного сектору, включаючи державну підтримку, вже не працюють. Тому існує необхідність вдосконалення розглянутих оновлених напрямків державної підтримки, створення законодавчих можливостей впливу держави на процеси безпеки харчових продуктів в державі та реалізація експортно-орієнтованої стратегії розвитку сільського господарства. Зміни пріоритетів державної підтримки допоможуть регіонам розробити свої стратегічні сфери, що в перспективі сприятиме підвищенню ефективності виділених бюджетних коштів.

Список літератури

1. Grigoreva G., Kabanenko M., Andreeva N. IOP Conf. Series: Earth and Environmental Science 274, 012074 (2019) doi:10.1088/1755-1315/274/1/012074
2. Battalova A. Procedia Economics and Finance. 2015. № 27. P. 235-239
3. Pletnev D., Barkhatov V. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2016. 2217. P. 185-193. doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.05.105
4. Ryazanova G.N. IFAC-Papers On Line. 2019. № 52(25). P. 225-230. doi.org/10.1016/j.ifacol.2019.12.477
5. Legal Regulation of Agricultural Taxation / I. Kovalchuk, V. Melnyk, T. Novak, A. Pakhomova. European Journal of Sustainable Development. 2021. Vol. 10, № 1. P. 479-494. Doi: https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n1p479
6. Ковальчук І.В. Європейський досвід нормативно-правового забезпечення концепції політики сталого розвитку сільських територій: екологічний аспект. Екологічна політика і право ЄС та їх імплементація у правову систему України: Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2019. С. 188 – 189.

УДК 351

ТКАЧЕНКО Т.Д., магістрантка

Tatianatkachenko15@gmail.com

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК О.Г.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

В даній статті розглядається корупція в світі та країн Європейського Союзу, основні проблеми та боротьба з корупцією в цих країнах.

Ключові слова: хабарництво, корупція, кримінальна відповідальність, реформи, міжнародний досвід країн.

В наші часи майже третина країн Європейського Союзу мають проблеми з корупцією. США і Євросоюз активно борються за захист демократії й верховенства закону. Америка веде боротьбу дещо драматично на відміну від Європи, коли дана проблема в ЄС надходить з периферії.

У переважній більшості європейських країн проводяться дієві реформи державного управління для створення відповідних умов, щодо запобігання корупції. Серед цих країн є Німеччина, Швеція, Нідерланди, Угорщина, Польща, Болгарія та Румунія.

Наприклад, в липні 2020 року тисячі жителів Болгарії вийшли на протест проти їхнього прем'єр-міністра країни – Бойко Борисова. Причиною стало те, що політики й чиновники купують нерухомість за ціною, нижче ринкової. Також був випадок, коли були зроблені знімки Борисової поруч з шухлядою, забитою банкнотами по 500 євро і золотими злитками. Прем'єр-міністр всіляко намагалася пояснити, що ці фото є фальшиві, але факт хабарництва залишається фактом.

Також масові протести сколихнули Румунію в останні роки. Антикорупційні прокурори активно намагаються боротися з міністрами, які були піймані на хабарництві або приховують той факт, що вони беруть хабарі. В травні 2019 року було засуджено до ув'язнення на 3,5 роки за корупцію колишнього «диригента» румунської політики Лівіу Драгня.

В період з 2017 по 2019 рік острівна державка Кіпр продала паспорти 35 людям, яким або пред'явлені кримінальні звинувачення, або вони засуджені, або знаходяться під міжнародними санкціями. Дані паспорти Кіпру надали можливість своїм власникам право на проживання та подорожі по всім країнам ЄС. Ще інші 40 заявників, що купили громадянство Кіпру, займали високопоставлені державні посади у різних країнах ЄС або були впливовими політиками, які ймовірно могли бути причетними до корупції.

Також ще яскравим прикладом є Швеція. Ще в 19 столітті був прийнятий комплекс заходів для боротьби з корупцією, що надає можливість вважати цю країну першопрохідцем. Основний акцент робився на формуванні морально-етичних установок чиновників, що виключають ділову практику із практики їх діяльності. Було створено незалежну судову владу, ліквідовано принцип ліцензування державного управління, який передбачає виключні права держави, та ініційовано прозорість державного управління.

В Нідерландах, зокрема, існує трирівнева система боротьби з корупцією. Більшість випадків корупції державні організації та інститути розбирають самі, тобто всередині своїх організаційних структур. Для таких цілей в державних установах існують власні відділи внутрішніх справ або іншими словами, внутрішні служби безпеки. Такі організації, як правило, карають тих, що провинилися зміщенням з посади, стягуванням компенсації за порушення або ж звільненням[2].

Щодо США, то його антикорупційне законодавство складається із федерального та штатного кримінального законодавства, маючи системний характер і є своїй суті суворим. В даному законодавстві передбачена відповідальність за хабарі, зловживання службовим становищем, незаконне розповсюдження та використання інформації. Покарання у розмірі трикратного хабара, позбавлення волі на строк від 15 до 20 років або на той самий строк.

Таке законодавство обмежує можливість чиновників отримувати додатковий дохід, а також подарунки та пропозиції, оскільки це пов'язано з їхньою офіційною діяльністю. Вони зобов'язані звітувати про доходи та надавати інформацію про компанії, з якими вони пов'язані, та / або про членів їх сім'ї. Ефект посилюється тим, що цей захід в рівній мірі поширюється на чиновників будь-якого рівня, починаючи з президента, яких можна звинуватити тільки з двох причин, одна з яких – хабарництво. Досвід США вважається ефективним, незважаючи на те, що за рівнем корупції країна займає 19 місце[3].

Поєднуючи накопичений міжнародний досвід країн ЄС та США, ООН прийняла Конвенцію проти корупції від 31 жовтня 2003 р. у 2003 році[4]. Вона детально описує дії, які визнані корупційними, та встановлює такі заходи щодо боротьби з корупцією[5, с.92]:

- вдосконалення кадрової політики в органах державної влади;
- впровадження Кодексів поведінки державних посадових осіб, які передбачають заохочення їх непідкупності, чесності та відповідальності;
- вдосконалення систем державних закупівель та бюджету;
- формування державної звітності за принципом прозорості та об'єктивності;
- вдосконалення стандартів бухгалтерського обліку та аудиту в приватному секторі;
- розвиток інститутів громадянського суспільства.

Отже, за останнє десятиліття ми стали свідками деяких ранніх ознак прогресу в битві проти міжнародного хабарництва та корупції – проблеми, яку раніше за всю історію комерції ігнорували.

Список літератури

1. Чемерис І. Зарубіжний досвід протидії корупції в системі державного управління. Стратегічні пріоритети. 2009. № 3(12). С. 13-16

2. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом від 27.06.2014 р. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/association_agreement/index_uk.htm

3. Чемерис І. Зарубіжний досвід протидії корупції в системі державного управління. Стратегічні пріоритети. 2009. № 3(12). С. 13-16

4. Конвенція Організації Об'єднаних націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. URL: https://www.unodc.org/documents/brussels/UN_Convention_Against_Corruption.pdf

5. Петрашко С.Я. Конвенція ООН проти корупції: універсалізація стандартів у сфері протидії корупції. Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право; в 2-х частинах. Ужгород: Ліра, 2011. Вип. 15. № 2. С. 90–94.

6. Ніжинська І.С. Щодо ролі ООН у боротьбі з корупцією у контексті міжнародного права. Наше право. 2013. № 9. С. 72 – 77.

УДК 341.64

ТРИДУБ А.С., студент 4 курсу

Науковий керівник – НАСТІНА О.І., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У РІШЕННЯХ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ

Основна увага приділяється особливості та законності застосування практики Європейського Суду з прав людини в національному господарському судочинстві.

Ключові слова: Конвенція про захист прав людини, Європейський Суд, судова практика, господарський суд, законність застосування судової практики.

Аналізуючи реалії Євроінтеграційних процесів в соціальних, економічних та інших сферах, слід звернути увагу на приведення українського законодавства до норм і принципів міжнародного права. Важливим також є вивчення європейського правового досвіду та європейської правової доктрини та застосування їх в національному судочинстві. Тому слід детальніше розібратися в застосуванні прецедентів Європейський Суд з прав людини.

Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, судової практики Європейського Суду з прав людини в Господарських судах України набуло особливої актуальності після прийняття Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [1], оскільки відповідно до ст. 9 Конституції України міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства.

Щодо законності підстав в застосуванні судової практики Європейського Суду з прав людини та конвенції, то відповідно до положень Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини », а саме:

- Ст. 17 Суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права.
- Ст. 18 Для цілей посилання на текст Конвенції суди використовують офіційний переклад Конвенції українською мовою (далі - переклад). Для цілей посилання на Рішення та ухвали Суду та на ухвали Комісії суди використовують переклади текстів рішень Суду та ухвал Комісії (далі - переклад), надруковані у виданні, передбаченому в статті 6 цього Закону.

Також суд застосовує при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та практику Європейського суду з прав людини як джерело права відповідно до ч.4 ст.11 Господарського процесуального кодексу України [2].

Беручи до уваги вищевикладені законодавчі норми слід зробити висновки, що Господарські суди при здійсненні судочинства мають застосовувати судову практику Європейського Суду з прав людини та норми Конвенції [4].

Українською Гельсінською спілкою було проведено всеукраїнське дослідження "Precedent UA 2017". З результатів цього дослідження стало відомо що при прийнятті постанов в Касаційному господарському суді – судді посилались на рішення Європейського Суду з прав людини та положень в Конвенції в таких справах:

- щодо права власності;
- щодо земельних відносин;
- щодо захисту ділової репутації;
- щодо захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- щодо застосування антимонопольного та конкурентного законодавства;
- щодо обігу цінних паперів;
- щодо корпоративних відносин;
- щодо приватизації майна;
- щодо не договірних зобов'язань;
- щодо застосування природоохоронного законодавства.

Підводячи підсумок можна сказати що застосування норм Конвенції та судової практики Європейського Суду з прав людини в господарському судочинстві буде позитивно впливати на національне законодавство, адже Конвенція закріплює фундаментальні права людини згоду на забезпечення яких було надано Україною, а рішення Європейського Суду з прав людини становлять ядро міжнародного права [5]. Також це є довгоочікуваним способом вирішення конфліктів в процесі розгляду спорів, що зачіпають права, гарантовані Конвенцією, та буде слугувати превенцією порушень положень Конвенції нашою державою.

Список літератури

1. «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 02 грудня 2012, № 3477-IV.
2. Господарського процесуальний кодекс України від 16 Серпня 2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 02. жовтня 2013 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
4. Конституція України від 01 січня 2020, документ 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ / Марченко Артем Анатолійович URL: <https://6aas.gov.ua/ua/proekty/articles/m/2213-osoblivosti-zastosuvannya-praktiki-evropejskogo-sudu-z-prav-lyudini.html>
6. Огляд практики застосування суддями Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду рішень Європейського суду з прав людини при прийнятті постанов за 2018 рік URL: <https://ips.ligazakon.net/document/VSS00246>
7. Льченко І. Деякі питання застосування конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики європейського суду з прав людини в Україні. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_14103

УДК 342.7

ЦИМБАЛ А.П., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **РОСАВЦЬКИЙ О.О.**, старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

COVID-19 ТА ПРАВА ЛЮДИНИ

Вплив пандемії COVID-19 на життя людей . Екологічні та економічні проблеми пов'язані з цією пандемією

Ключові слова : Карантин , пандемія, covid-19, соціальна дистанція, самоізоляція , масковий режим.

Вперше про ковід-19 було почуто в грудні 2019 року, який розповсюдився по всьому світі з міста Ухань, Центрального Китаю.

Пандемія коронавірусу внесла значні корективи у життя людства, насамперед хвороба вплинула на життя та здоров'я людей. На сьогоднішній день вірус забрав життя близько 36 тис. дорослих та дітей в Україні. Та 2,85млн. по всьому світу.

Через спалахи та поширення нових штамів вірусу, довелося припинити свою роботу: підприємствам, торгівельно-розважальним центрам, школам та позашкільним закладам, закриття кордонів, відміна авіасполучення між країнами.

Правові аспекти:

Пандемія певним чином обмежує громадян в їхньому праві на вільне пересування. А з іншого боку таким чином держава дбає про захист своїх громадян від інфекційних хворіб.

Діють певні обмеження щодо освіти, в умовах карантину здобувачів освіти отримують її дистанційно так як заклади надання освіти зачинені на час карантину.

Обмежується право на свободу мирних зібрань громадян задля вирішення нагальних питань.

Через масову вакцинацію в деяких країнах світу ввели «Зелений паспорт» який спричинив дискримінацію серед населення.

Карантин посприяв занепаду світової економіки. На думку експертів: «нас очікує найсерйозніша економічна залицяє криза з часів Другої світової війни» [1].

Пандемія наносить значної шкоди екології вцілому, більшість засобів самозахисту від вірусу зроблені з штучної сировини, яка розкладається багато років.

Попри значну захворюваність люди вимушені дотримуватись соціальної дистанції, маскового режиму та у випадку захворювання самоізоляції.

На сьогодні, світ розділяється на прихильників і противників вакцинації від совід-19. На даний момент вакцинація є добровільною. Однак, в деяких країнах існує низка обмежень щодо невакцинованих громадян.

Для захисту свого життя і здоров'я, потрібно дотримуватись встановлених норм та правил під час пандемії covid-19.

Список літератури

1. Інформацій ресурс «Радіо Свобода/режим доступу: www.radiosvoboda.org/a/koronavirus-svitova-ekonomika-kryza/31031731.html

УДК 343

ЦИМБАЛЮК Н.Р., магістрантка
natasha.rostuslavivna.2017@gmail.com

Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ ДІЙ) У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

Тези конференції присвячені порядку проведення слідчих розшукових дій та кримінальній відповідальності фізичних осіб за порушення екологічного законодавства України.

Ключові слова: слідчі (розшукові) дії, кримінальна відповідальність, екологічне законодавство, кримінальне провадження, екологічна безпека, кримінальні правопорушення проти довкілля.

За останні роки в Україні збільшилась кількість випадків порушення правил екологічної безпеки. Тому зараз головним завданням держави є регулювання відносин у сфері охорони довкілля, забезпечення екологічної безпеки, а також запобігання негативного впливу господарської діяльності на довкілля. Для виконання усіх цих завдань держава

повинна реалізувати екологічну політику, а також визначити юридичні відповідальність за порушення екологічного законодавства України.

На сьогоднішній день екологічні проблеми в Україні набули глобального характеру. Це тому, що зміна клімату, знищення озонового шару, ерозія ґрунтів, зростання кількості викидів та відходів – все це є процесами, що негативно відображаються на стані всього довкілля.

Дана екологічна ситуація, яка склалась в Україні, зумовлена високим рівнем кримінальних правопорушень проти довкілля (це близько 73%). За даними статистики Державної служби України, кримінальні правопорушення проти довкілля за період 2010–2017 років становили близько 0,56 %. За станом довкілля Україна на сьогоднішній день залишається однією з екологічно небезпечних країн Європи [3].

Науково-технічний прогрес, сучасний розвиток виробництва, створення нових технологій, все це супроводжуються значним впливом на стан навколишнього середовища, яке все більше піддається забрудненню. Турбота про екологічне благополуччя стає важливим завданням самої держави.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» встановлено, що визначення складу екологічних правопорушень та злочинів, порядок притягнення винних до адміністративної та кримінальної відповідальності за їх вчинення встановлюється відповідно Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кримінальним кодексом України [1].

Відносини у сфері забезпечення екологічної безпеки в Україні регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», а також розробленим відповідно до нього земельним, водним та лісовим законодавством, а також законом про надра, охорону атмосферного повітря та іншими спеціальними законами [1].

Правопорушення проти довкілля загалом являють собою порушення правил, невиконання або неналежне виконання вимог нормативно-правових актів з питань екологічної безпеки, які регулюють питання охорони атмосферного повітря, охорони вод, охорони надр [2].

За мірою екологічної небезпеки, всі екологічні правопорушення можна поділити на: екологічне правопорушення (злочини), екологічне адміністративне правопорушення, та екологічний дисциплінарний вчинок.

Під правопорушеннями проти довкілля загалом розуміються передбачені кримінальним та екологічним законодавством суспільно небезпечні діяння, які посягають на навколишнє природне середовище чи його окремі сфери.

В залежності від способу впливу на навколишнє середовище, правопорушення проти довкілля можна розділити на такі групи:

- а) кримінальні правопорушення, які пов'язані із знищенням природних ресурсів;
- б) кримінальні правопорушення, пов'язані із негативним впливом на природне середовище, або його погіршенням;
- в) інші правопорушення проти довкілля (наприклад, злочини які пов'язані із порушенням режиму охоронюваних природних об'єктів).

Ефективність боротьби зі правопорушеннями проти довкілля в основному залежить від розробки та застосування наукових рекомендацій щодо виявлення та усунення більшості причин, які сприяють вчиненню екологічних правопорушень. Важливу роль у цьому процесі також відіграє розробка криміналістичних засобів та методів для встановлення обставин порушення екологічного законодавства [5].

Ефективність розслідування всіх екологічних правопорушень та протидія ним залежить від професійного, якісного, повного та всебічного застосування спеціальних знань при розслідуванні злочинів проти довкілля, а також застосування різних криміналістичних засобів і методів. Адже всі вони сприяють найбільш точному встановленню осіб, які причетні до вчинення тих чи інших правопорушень проти довкілля, виявленню та вилученню слідів, а також набагато полегшують пошук речових доказів.

Об'єктивне розслідування правопорушень проти довкілля, встановлення всіх обставин події та доведення вини підозрюваних зовсім неможливе без повної доказової інформації, отриманої шляхом застосування різних техніко-криміналістичних методів і засобів [4].

Невід'ємною складовою організації та планування розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля також є взаємодія і органів досудового розслідування з громадськістю. Її участь у виявленні, розслідуванні та попередженні тих чи інших злочинів проти довкілля переважно непов'язана з підготовкою тавиконанням слідчих розшукових дій, проте зводиться до таких обов'язкових форм: а) повідомлення органів досудового розслідування про вчинені екологічні правопорушення; б) створення громадських формувань, громадських помічників, співробітників правоохоронних органів.

Свій внесок у боротьбу з екологічною злочинністю також роблять і різні об'єднання громадян (Наприклад: «Партія зелених», вітчизняні та різні міжнародні неурядові екологічні організації, ЗМІ). Всі вони дуже тісно взаємодіють з органами досудового розслідування та державними структурами з питань профілактики екологічних правопорушень, а також навіть можуть самостійно виявляти та усувати такі правопорушення.

Якщо враховувати значний ступінь суспільної небезпеки кримінальних правопорушень проти довкілля, високий показник їх латентності та низький рівень розкриття, з'являється значна потреба у підвищенні ефективності використання спеціальних знань у межах розслідування та судового розгляду правопорушень проти довкілля, а також потреба у більш якісному проведенні слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій органами досудового розслідування.

Список літератури

1. Про охорону природного навколишнього середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст. 546). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.
2. Кримінальне Право України, особливачастина / ред. М.І.Мельника, В.А. Клименка. Юридична думка, 2004. 656 с.
3. Шульга А.М. Злочини проти довкілля. Питання кваліфікації: науково-практичне видання. Харків: НікаНова, 2012. 192 с.
4. Мельник О.В. Запобігання злочинам щодо забруднення довкілля в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Нац. акад. внутр. справ. Київ., 2012. 19 с.
5. Джужа О.М. Профілактика злочинів. Екологічна злочинність та її профілактика. Нац. акад. внутр. справ. Київ., 2010. 645 с.

УДК: 304

ПОНОЧОВНА В.В., студентка 2 курсу

veronikaponochovna01@gmail.com

Науковий керівник – **ЯРМОЛА О.В.**, канд. філософ. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОНФУЦІАНСТВО І ДАОСИЗМ У КИТАЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

Східна філософія має довгу та величну історію. За час свого існування вона сформувала різні типи світогляду, які базуються на різноманітних філософських фундаментах. Вони зовнішньо дещо схожі, але, все ж таки, суттєво відрізняються за змістом. З цього розмаїття й випливає актуальність обраної нами теми. Нашою метою є спроба розглянути відмінності між філософськими системами конфуціанства та даосизму та їх вплив на формування та розвиток давньокитайської культури.

Ключові слова: конфуціанство, даосизм, філософія, вчення.

Основні конфуціанські ідеї знайшли вираження у книзі «Лунь юй», яка була написана учнями Конфуція (551-479 рр. до н. е.). Вона складається з коротких заміток, які фіксують висловлювання, вчинки вчителя-наставника, а також діалогів за його участі; у ній також описується життя Конфуція, особливо, після того, коли він «вступив на шлях істинний». Ця книга вважається найвідомішим текстом східноазійського культурного регіону, а також є складовою конфуціанського Чотирикнижжя.

Конфуціанство – це послідовне вчення, воно відрізняється своєю строгістю та раціональністю, на відміну від даосизму, який є містичним та, часто, ірраціональним. Порівнюючи та аналізуючи обидва напрямки можна прийти до висновку, що вони багато в чому мають протилежні погляди на людину, її природу, соціальне життя та культуру загалом.

Конфуціанське вчення розглядає прагнення до навчання як певну чесноту, яка, у разі своєї реалізації, дозволяє людині опанувати складнощі соціального життя. Даосизм же, навпаки, вважає, що потрібно підкорятись природному процесу, «пливти за течією»: «культурна людина», так би мовити, втрачає свою справжню «людську природу».

На думку Конфуція виховання є важливою складовою становлення людини як суспільної, культурної істоти: *Вчитель сказав: «За природою своєю всі люди схожі; виховання та набуті звички роблять їх різними... Лише найрозумніші та найдурніші не різняться між собою, бо не змінюються»*[3, с. 65].

Важливість навчання також підкреслюється у розміркуванні про джерело знань: *Кун-ци сказав: «Ті, що володіють вродженими знаннями, стоять найвище. За ними йдуть ті, що здобувають знання у навчанні. Далі йдуть ті люди, які приступають до навчання, зустрівшись з труднощами. Ті, хто зустрівся з труднощами, але не вчаться, стоять найнижче»* [3, с. 67].

Для Конфуція важливе внутрішнє, суттєве: *Вчитель сказав: "Переймайся не тим, що люди тебе не знають, а тим, що ти не знаєш людей"*[3, с. 65].

Важливе значення Конфуцій приділяв також такому феномену культурного життя як мова. Правильне використання слів (імен), на думку китайського мудреця, є запорукою процвітання держави: *Вчитель сказав: «Необхідно виправити імена. Благородний чоловік ставиться з обережністю до того, чого не знає. Якщо імена неправильні, то й судження не будуть обґрунтованими. Якщо судження безпідставні, то й справи не будуть завершеними, і правила (ритуалу) лі не здійсняться повною мірою... люди не будуть знати, як себе поводити»* [3, с. 67].

Державне управління було одним із важливих питань, якому приділяли окрему увагу конфуціанці. При цьому, на відміну від представників легізму, конфуціанці наголошували на важливості моральних норм, які визначають правильність, або ж – неправильність управління: *Цзи Кан-ци спитав Кун-ци про керівництво державою, Кун-ци відповів: «Управляти — значить діяти правильно. Якщо, управляючи, ви вчинятимете правильно, то хто ж наслідиться на неправильні вчинки?»* [3, с. 67].

Важливим положенням даоської філософії, на відміну від конфуціанства, було відкидання культурної традиції, апеляція до природної сутності людини. Культура, на думку даосів, спотворює справжню природу людини. Більше того, протилежності породжують і зумовлюють одне одного: *Коли всі у Піднебесній дізнаються, що прекрасне є прекрасним, з'являється потворне. Коли всі дізнаються, що добре є добрим, виникає зло. Ось чому буття і небуття породжують одне одного, важке і легке створюють одне одного, довге і коротке взаємно співвідносяться, високе і низьке взаємно визначаються, звуки, зливаючись, переходять у гармонію, попереднє і наступне йдуть слідом одне за одним...* [3, с. 55]. Як можемо побачити, на думку Лао-ци, добро породжує зло. Тому цінність добра, як культурного феномена, не є абсолютною.

Культура, як вважається в даосизмі, є руйнівником природної гармонії. Діяти у соціумі у відповідності до вимог традиційної культури означає порушувати природних хід речей. Звідси принцип «недіяння». Тому, на думку даосів, найкращий правитель той, який ні

у що не втручається: *«Найкращий правитель той, про кого народ знає лиш те, що він існує...»*[3, с. 57].

У книзі «Дао де цзин» засновник даосизму Лао-цзи стверджує, що методам державного управління не потрібно навчати простих людей [2, с. 225]. Даоси вважали, що знання абсолютно не потрібні для ефективного управління державою: *Якщо за допомогою знань керувати царством, то царство загине; якщо без допомоги знань керувати царством, то царство буде процвітати* [2, с. 243].

Даосизм наполягав на інтуїтивному пізнанні світу, який веде до гармонії. Лао-цзи пропонував людям залишити метушню життя і звернутися до природності. У той час як Конфуцій максимально намагається підкреслити важливість соціальних норм, людських знань, науки, просвіти та традицій, Лао-цзи, навпаки, заперечує їх.

Обидва філософські напрями закликали людей повернутися до витоків, проте в різних значеннях цього слова. Конфуцій пропонував повернутися до минулого, яке було раніше, коли Китаєм правили мудрі царі. Лао-цзи стверджував, що потрібно повернутися до першооснови, до справжньої природи людини, яка «незіпсована» штучними нашаруваннями культури.

В цілому ж, підсумовуючи, потрібно зазначити, що і конфуціанство, і даосизм стали невід'ємною складовою «таємничої китайської душі». Вони сформували той своєрідний тип духовної культури, який так цінується в усьому світі. Він є коштовним внеском китайської цивілізації у скарбницю світової культури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конфуцианское «Четверокнижие» («Сышу»). Пер. с кит. и коммент. А. И. Кобзева, А. Е. Лукьянова, Л. С. Переломова, П. С. Попова при участии В. М. Майорова; Вступит. ст. Л. С. Переломова; Ин-т Дальнего Востока. М.: Вост. лит., 2004. 431 с.
2. Даосизм. «Дао-Дэцзин». 2-е изд. / Пер. Е. А. Торчинова. СПб.: «Азбука-классика»; «Петербургское Востоковедение», 2004. 256 с.
3. Читанка з історії філософії: у 6 кн. / редкол.: Г. І. Волинка (голова), С. О. Кичигін, М. Ф. Тарасенко; Укр. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Каф. філософії. Кн. 1: Філософія Стародавнього світу. Київ: Довіра, 1992. 206 с. URL: https://lib.sumdu.edu.ua/library/docs/Materiali_do_kyrsiv/chitanka1.pdf

ЗМІСТ

BILOUS O. AGRICULTURAL INSURANCE OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN UKRAINE	3
GARNAGA P. LEGAL ASPECTS OF FARMS STATE SUPPORT UNDER EU LEGISLATION	4
ТКАЧЕНКО Т. GLOBAL EXPERIENCE IN COMBATING CORRUPTION IN THE WORLD	6
АНДРУШКО І.О. СПОСОБИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ ТА ЇХ МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У ПОЗАСУДОВОМУ ПОРЯДКУ	7
VOITKO V. INTERNATIONAL EXPERIENCE IN ATTRACTING INVESTMENT IN THE AGRICULTURAL SECTOR	9
АНДРУШКО І.О. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	11
БІЛОУС Р.С. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК СУБ'ЄКТ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ	12
БІЛОУС О.С. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СТРАХУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	14
ГАРНАГА П.Є. РОЛЬ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	16
ДІДЕНКО В.А. ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ	18
ДІДЕНКО В.А. ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК СКЛАДОВА ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ В УКРАЇНІ	20
КИСЛИЦЬКИЙ А.Ю. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТЯГНЕННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ У МАЙНОВИХ СПОРАХ	23
КЛИМЕНКО Д.О. ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНОГО ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ.	25
ЛЕХКОДЕР М.В. СВІТОВИЙ ДОСВІД ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЇХ В МЕДИЧНИХ ЦІЛЯХ	27
МАЙСТРЕНКО А.А. КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНЦЯ-КОРУПЦІОНЕРА	28
МЕРЗЛОВ В.С. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ НЕПОВНОЛІТНІХ	30
МУКОДА І.І. СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ	31
ОСПІВ Б.О. ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ЩОДО ПІДСТАВ ЗАЛИШЕННЯ ПОЗОВНОЇ ЗАЯВИ БЕЗ РОЗГЛЯДУ ГОСПОДАРСЬКИМ СУДОМ: НЕДОЛІКИ ОФОРМЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ	33
ПАРХОМЕНКО С.О. СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАХОВОЇ МЕДИЦИНИ	35
СЕМЕНЮК Ю.С. КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	36
СЕРГЄЄВ О.В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІПАТРИЗМУ В УКРАЇНІ	38
СОЛОДКИЙ О.Є. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОЇ СФЕРИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	39
ТКАЧЕНКО Т.Д. ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ: СВІТОВИЙ ДОСВІД	41
ТРИДУБ А.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У РІШЕННЯХ ГОСПОДАРСЬКИХ СУДІВ	43
ЦИМБАЛ А.П. COVID-19 ТА ПРАВА ЛЮДИНИ	44
ЦИМБАЛЮК Н.Р. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ ДІЙ) У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ	45
ПОНОЧОВНА В.В. КОНФУЦІАНСТВО І ДАОСИЗМ У КИТАЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ	47